

Jaargang 4 • Nummer 11 • November 1997 • Fl. 9,95/Bfr. 199

INTERACTIEF

CD-i

Video CD

DVD

Internet

LABYRINTH OF CRETE - BREINKRAKERS

ZENITH - 3D-FLIPPERFRUSTRATIE

HET SPOOKHUIS - GEINIG GRIEZELEN

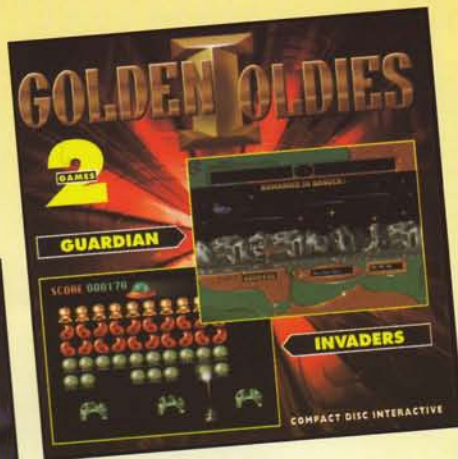
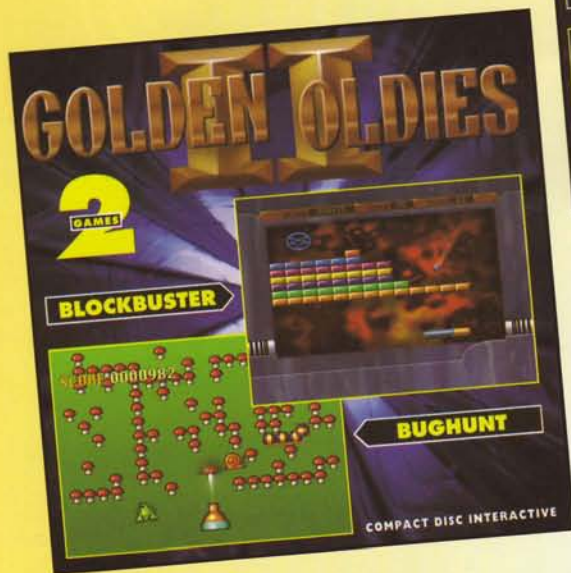
CD-I SCOOORT!

WIN 20 BiosDisks!

PRIMEURS

ARCADE GAMES

Golden Oldies II

Met 2 klassieke arcade games
Blockbuster: Sloop de blokkenmuur in 75 levels
Bughunt: Verdedig je schip met laserbollen tegen de moordende insecten schiet op alles dat beweegt!

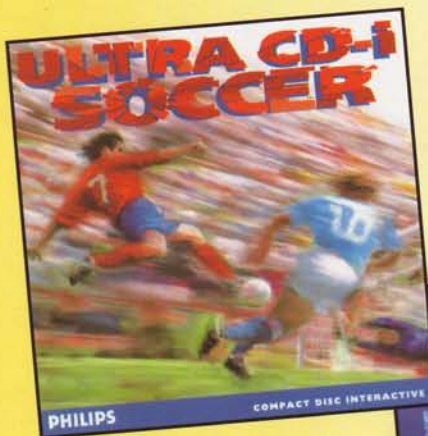
Golden Oldies I

Met 2 klassieke arcade games
Guardian: verdedig de planeet tegen een invasie van aliens. Je hebt een vliegtuig met laser, bommenwerper en 7 levens!
Invaders: Schiet de aliens uit de lucht, maar pas op de bommen!

**SIMPEL
SNEL
VERSLAVEND!**

**Fl 34,95
Bef. 599**

VOETBAL TITELS

Ultra CD-i Soccer

Voetbalspel boordevol actie met 72 Europese teams. Speel tegen de computer of tegen elkaar. Ontwerp je eigen competitie tot 4 teams.

**Fl 59,95
Bef. 1.199**

Amsterdam Arena CD-i

Maak verschillende tours door het mooiste stadion van Europa. Met 25 videoclippen en uniek beeldmateriaal van o.a. ruimtes waar bezoekers nooit mogen komen: kleedkamers van de spelers, de koninklijke loge, skyboxes douches, sauna, etc.

**Fl 29,95
Bef. 499**

Multi Media Club
Zo kunt u bestellen:
Voor Nederland:
Olmenlaan 26 - 1404 DG Bussum
tel. 035-69 25 220 - fax 035-69 25 216
e-mail: info@roularta.be
Voor België:
Meiboomlaan 33 - Roeselare
tel. 070/23 30 03 - fax 070/23 34 89
e-mail: info@roularta.be

PHILIPS CD-i

Philipscdi.com

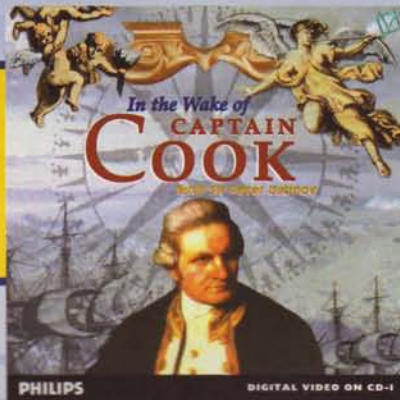
BINNENKORT NIEUW OP CD-i!

LET OP DE MULTI-MEDIA GOLD-CLUB ENVELOP DIE IN NOVEMBER WEER IN UW BUS VALT

In the wake of Captain Cook

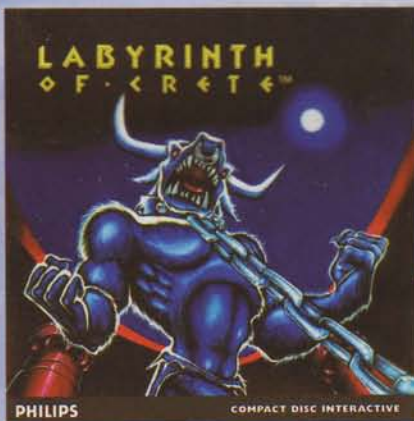
Een interactieve ontdekkingsreis.

Reis mee met de wereldwijd vermaarde ontdekkingsreiziger James Cook naar nieuwe zeeën en landen.

Zenith

Een superverslavend 3D pinball-game.

Labyrinth of Crete

Puzzel je weg naar de vrijheid in het verwarrende Labyrinth van Kreta.

Hollywood filmklassiekers

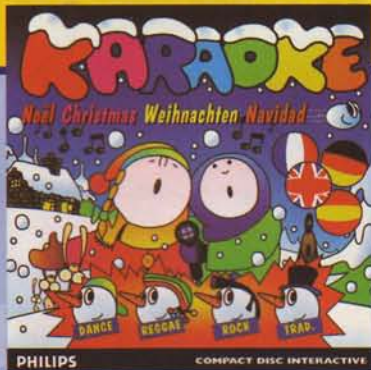
De Evergreens zijn uit!

- Angle & the Badman
- The little Princess
- Night of the living dead
 - Pot O' God
 - The Stranger

Kerst Karaoke

Zing je favoriete kerstliedjes mee op diverse ritmen zoals, dance, reggae, rock en klassiek.

De Franse keuken thuis

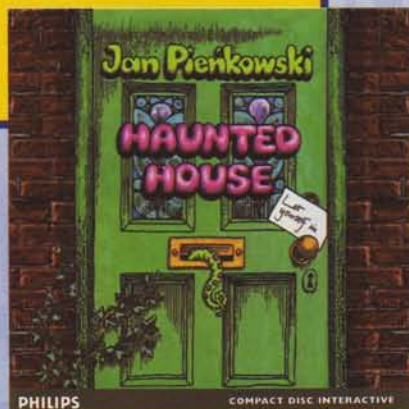
Een interactief kookprogramma over de beroemde Franse keuken.

Haunted House

Voor de KIDS

Een spannende interactieve tocht naar de verborgen sleutels in de griezelige kamers van Het Spookhuis.

Multi Media Club

Zo kunt u bestellen:

Voor Nederland:

Olmenlaan 26 - 1404 DG Bussum
tel. 035-69 25 220 - fax 035-69 25 216
e-mail: info@roularta.be

Voor België:

Meiboomlaan 33 - Roeselare
tel. 070/23 30 03 - fax 070/23 34 89
e-mail: info@roularta.be

PHILIPS CD-i

Philipscdi.com

Postbus 3389, 2001 DJ Haarlem

Telefoon abonnementen
023-5364401

Telefoon redactie
023-5360160 Telefax: 023-5359627
E-mail: cdi@hub.nl

Hoofredactie
Foeke Collet

Medewerkers
Rom Helweg, René Janssen, Lennie Pardoel,
Menno Pelsler, Ruud van der Schaft, Rob Smit

Art direction
Ernst Bernson

Vormgeving
Carola Hoff

Fotografie
Hans van Dormolen

Redactiesecretariaat
Wilma Boekel, Charlotte Hoek

Traffic
Saskia van Holk

Marketing
Babette Molenaar, René Verhoeven

Administratie
Richard Maat, Marcel Smit,
Bart Barnard, Muriël Snijder

Uitgever
Klaas Smit

Directie
A.W. Eifers, J.C. Nusselder

Abonnementen
CD-interactief, Postbus 3389, 2001 DJ Haarlem,
Telefoon: 023-5364401. CD-interactief komt 11 maal per jaar uit.
Een jaarabonnement kan op elk gewenst moment ingaan en wordt
automatisch verlengd, tenzij u het abonnement schriftelijk opzegt,
uiterlijk twee maanden voor de vervaldatum.

Advertenties
Retra PubliciteitsService, Sander Retra, Letty van der Brand,
Postbus 333, 2040 AH Zandvoort, Telefoon: 023-5718480,
Telefax: 023-5716002. Advertenties kunnen zonder opgave
van redenen geweigerd worden.

Prepress en Druk
Nederlands Drukkerij Bedrijf, Zoeterwoude.

u CD-interactief is een uitgave van het Haarlems Uitgeef Bedrijf B.V.
Zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever mag niets uit deze
uitgave op enigerlei wijze worden overgenomen. © 1997

14

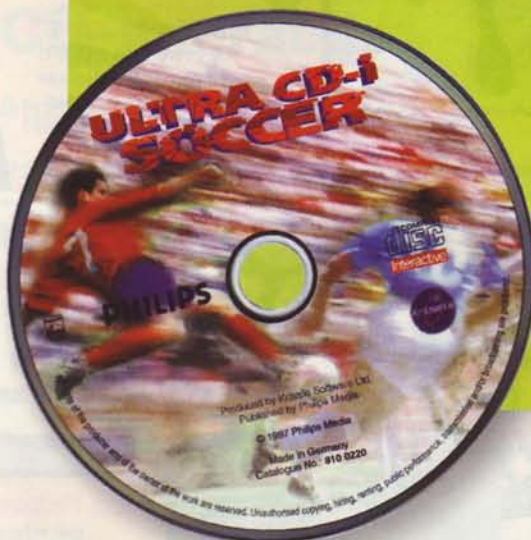
DVD
Op DVD-vlak viel er afgelopen maand weer genoeg te beleven. Doet Disney nu echt mee met DVD of niet? Staat er nu weer een nieuw DVD-systeem op stapel? Wat kunnen we nu eigenlijk verwachten en wanneer maakt DVD de overstap van Amerika naar Europa? In de DVD Update wordt op de vele vragen weer antwoord gegeven.

ULTRA CD-I SOCCER

Na vele honderden verzoekschriften van CD-i-bezitters hebben de grote voetbalbazen eindelijk besloten 's werelds populairste balspel op CD-i uit te brengen! Verschalk Van der Sar met een afstandsschot en torpedeer Baresi met een veel te laat ingezette sliding. En niet teveel commentaar op de leiding, hè!

20

LABYRINTH OF CRETE

Met het bijna verschijnen van dit puzzelspel lijken de Goden ons eindelijk gunstig gezind. Of is dit slechts schijn en willen Zeus en Hera ons alleen door de Minotaurus vermorzeld zien worden.

Goddelijke raadsels van de makers van Merlin's Apprentice.

26

ZENITH

30

Het maakt niet uit of je het nu een 3 dimensionaal flipperspel noemt, of gewoon een stuiterballetje dat je moet hooghouden.

De ergernis blijft hetzelfde als het kring voor de zoveelste keer in de oneindige diepte verdwijnt. Wij werden al gek bij het bekijken van de eerste 3 levels.

KINDERSPEL

Voor de kinderen namen we voorzichtig een kijkje in een heus spookhuis op CD-i. Naast spannend bleek de schijf vooral leuk te zijn. Ook belden we met Max Velthuis die dit jaar het kinderboekenweekgeschenk voor zijn rekening neemt en ook nog eens een Gouden Penseel wist te winnen.

36

MANGA

46

Precies 10 jaar geleden maakte de Westerse wereld kennis met Akira en werd de weg vrijgemaakt voor de Japanse manga en anime. Intussen heeft het genre ook hier een grote schare aanhangers en zijn de geesteskinderen van Tezuka Osamu, Misamune Shirow en Katsuhiro Otomo ook op Internet te vinden.

INHOUD KORT

Redactioneel
pagina 7

Brieven
pagina 8

Nieuws
pagina 10

Gimmicks
pagina 12

DVD Update
pagina 14

Ultra CD-i Soccer
pagina 20

Whack a Bubble
pagina 24

Labyrinth of Crete
pagina 26

Zenith
pagina 30

Snowboarding
pagina 32

BiosDisk
pagina 34

Het Spookhuis
pagina 36

Max Velthuis
pagina 38

Professioneel
pagina 40

Surf
pagina 46

Christmas Country
pagina 50

Tips & Trucs
pagina 56

Prijsvraag
pagina 61

Balie
pagina 62

Uitgespeeld
pagina 66

MMC Gold Club

een PHILIPS CD-i Service

Olmenlaan 26, 1404 DG Bussum

tel. 035-69 25 220

fax 035-69 25 216

e-mail: info@roularta.be

Bel en bestel uw CD-i titels thuis

PHILIPS CD-I EN DE MULTI MEDIA CLUB PRESENTEREN DE
MULTI MEDIA GOLD CLUB SERVICE, WAARMEE U UW CD-I EN
VIDEO-CD'S GEMAKKELIJK EN SUPERVOORDELIG THUIS KUNT BESTELLEN!

Uw voordelen:

- De nieuwste CD-i titels!
- Gold line introducties: CD-i titels blijvend in prijs verlaagd!
- Gemakkelijk thuis bestellen per telefoon, fax, per post of per E-mail!
- Speciale Gold Club aanbiedingen!
- Actie-aanbiedingen!
- Club-kortingen!
- U kunt bestellen uit de hele CD-i en Video-CD catalogus!

Uw najaarsvoordelen:

- Gratis peacekeeper-gun bij 2 gun titels
- Gun titels in prijs verlaagd
- 3 Films voor 100 Gulden
- 2 Video-CD's voor de prijs van 1
- Gold Line introducties
- Tot 20% clubkorting op uw bestelling

De nieuwe bel- en bestelgids met al deze speciale Gold Club aanbiedingen is één deze dagen in uw bus gevallen... niet ontvangen? Bel de Multi Media Club.

in samenwerking met

PHILIPS CD-i

Zo kunt u bestellen:

Voor Nederland:

Per telefoon: 035-69 25 220

Per fax: 035-69 25 216

Per e-mail: info@roularta.be

Per post: Olmenlaan 26, 1404 DG Bussum

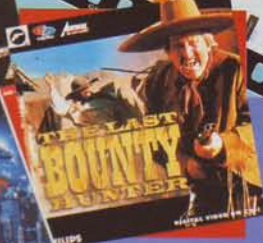
Voor België:

Per telefoon: 070/23 30 03

Per fax: 070/23 34 89

Per e-mail: info@roularta.be

Per post: Meiboomlaan 33 - 8800 Roeselare

CD-i

scoort

Als bladenmaker heb je toch iets weg van een boodschapper. Natuurlijk, wij beslissen zelf wat we schrijven, hoe we het blad vormgeven en op welke manier we van CD-interactief een zo leuk mogelijk blaadje willen maken. Maar aan de andere kant blijven we ook afhankelijk van de boodschap: vertellen wat er gebeurt in CD-i-land en DVD-wereld.

Gelukkig leven we niet meer in de middeleeuwen en krijgen we bij het overbrengen van slecht nieuws niet meteen een zwaard tegen het strottenhoofd gedrukt. Dit neemt echter niet weg dat het een stuk leuker is om goed nieuws te melden. En daarmee komen we (eindelijk) bij de moraal van dit verhaal: wij hebben deze maand namelijk heel leuk nieuws. Na honderden brieven en verzoeken van jullie, hebben de 'hoge omes' eindelijk besloten een voetbalspel op CD-i uit te brengen! Eindelijk kunnen we Seedorf die penalty er wél laten inschieten. Eindelijk wordt het mogelijk om net zolang te spelen tot Juventus vernederd richting kleedkamer afdruipt (dat is intussen toch iets wat Ajax- én Feyenoord-fans gemeen zullen hebben). Conclusie: het is misschien wat laat in de tweede helft, maar CD-i scoort!

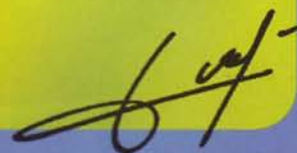
Voor diegenen die de lol niet inzien van 22 mannen die achter een balletje aanhollen en hopen dat de scheids snel affluit, hebben we deze maand weer voldoende andere kost. Flipperfanaten kunnen driedimensionaal aan de slag met Zenith en er kan eindelijk ook 'gebald' worden met Whack a Bubble.

Allergisch voor balspellen? Geen nood. Met Labyrinth of Crete kun je lekker rustig puzzelen. Laat de kinderen maar griezelen in Het Spookhuis en je hebt de rust om je te concentreren op een groot aantal breinbrekers van de Griekse goden.

Onze maandelijkse speurtocht over het Net leverde ditmaal een groot aantal mooie manga-anime-sites op. Je kunt ze zelfs gebruiken als bijspijkerkursus Japans. Daarnaast houden we je natuurlijk op de hoogte van de laatste DVD-ontwikkelingen en kunnen filmfans aan de slag met onze BiosDisk-prijsvraag.

Ik zal jullie maar niet langer ophouden. Veel lees- en spelplezier en tot volgende maand.

Foeke Collet

blik

Afgelopen week vond in het prestigieuze Estrel Congress Hotel in Berlijn de DVD Conference Europe 1997 plaats. Twee dagen lang debatteerde het DVD Forum over de laatste ontwikkelingen en de toekomst-strategie van het medium DVD.

Nieuwswaarde

Het is vreemd om een intro in de verleden tijd te schrijven, terwijl de conferentie op het moment dat ik dit schrijf nog van start moet gaan. Dat is een van de beperkingen van een maandblad; nieuws is sneller dan wij kunnen drukken.

DVD Conference Europe 1997

Daarvoor hebben we de kranten, radio en televisie. Wij zijn er voor de 'diepere' achtergrondverhalen en volgende maand komen we dan ook zeker op dit belangrijke congres terug. Toch wilden wij jullie ook een korte vooruitblik niet onthouden.

Discussies

De 10 leidende bedrijven achter het DVD Forum zullen op 14 en 15 november uitgebreid van gedachten wisselen over alle belangrijke zaken met betrekking tot DVD. In een viertal sessies zullen onder andere aan bod komen: de huidige situatie, de vooruitgang, de standaarden, de licenties, de beveiliging, de toekomst-strategie van het nieuwe format, DVD als consumenten-product, DVD-gebruik voor de computer, applicaties en DVD-RAM.

Volgende maand weten we meer en kijken we of de grote jongens er een beetje zijn uitgekomen.

Brieven

CD-i niet op de schroothoop

Steeds regelmatigier lees ik in jullie blad paniekachtige verhalen van lezers over het 'floppen' van CD-i en het liefst zo snel mogelijk overschakelen naar DVD. Het publiek is kennelijk zeer ongeduldig en heeft kennelijk geld als water. Ga maar na ter vergelijking: de CD was nog niet op de markt of alle LP's werden gedumpt als zijnde 'oud vuil' (vooral in Nederland, heb ik de indruk). Ikzelf zal voorlopig nog een tijd wachten voor ik zomaar op DVD zal overstappen. Ten eerste omdat ik CD-i nog steeds leuk genoeg vind (onder andere gebruikmakend van de Multi Media Club) en ten tweede omdat ik geen zin heb om weer een bulk geld uit te geven. Ik snap best dat DVD de strijd uiteindelijk 'wellicht' (vergeet CD-ROM niet) zal winnen van CD-i, maar is het niet wat te vroeg om nu al alles (weer!) zomaar op de schroothoop te dumpen wat het medium CD-i betreft?

I. van den Berg, Den Haag

Veel te vroeg! Sterker nog, waarom zou je je CD-i-speler überhaupt bij het grof vuil zetten? CD-i is een schitterend medium waar een boel leuke software voor verschenen is en verschijnt! Het komt niet met bakken uit de hemel, maar mondjesmaat verschijnen er nog steeds nieuwe discs. Kijk maar in dit nummer. Wij vinden 'floppen' eerlijk gezegd ook een te sterke uitdrukking. Bij mij staat de platenspeler broederlijk naast de CD-speler op de plank en dat ik nu CD's koop, wil niet zeggen dat ik mijn LP's nooit meer draai. Wat DVD betreft: dit medium zit nog in een zeer vroeg stadium, maar heeft het potentieel én de steun van de grote bedrijven om zeer groot te worden. Dit gaat echter stapje voor stapje en tot die tijd is het zeker zaak volop van je CD-i-speler te blijven genieten.

Lost Ride

Beste Redactie, wanneer ligt Lost Ride nou eindelijk eens in de winkel? Ik vind dat de makers het geduld van ons CD-i'ers nou wel genoeg op de proef hebben gesteld. Ga zo door met jullie blad. Alleen wel jammer dat CD-interactief niet 12 maar 11 keer per jaar verschijnt.

Roland Smit, Maastricht

Review

Dat ene maandje dat we overslaan is wel mijn vakantie hoor! Het is leuk om te horen dat je CD-interactief het liefst zo vaak mogelijk in de bus hebt, maar wij moeten er ook af en toe eens uit. Vorige maand las je gelukkig weer iets over Lost Ride, maar ik begrijp dat je gewoon wilt spelen! Tja, dat het verschijnen van schijfjes langer duurt dan gepland zijn we intussen wel gewend, maar wij hebben uit betrouwbare bron vernomen dat Lost Ride nog dit jaar zal verschijnen. Duimen!

DVD redt het niet

Geachte redactie. Sinds ik jullie blad ontvang ben ik een stuk wijzer geworden over software en Video CD's. Hiervoor mijn dank. Aangezien er veel over DVD wordt gesproken en geschreven, ben ik zelf eens op pad gegaan en kan jullie er het volgende over mededelen.

Op 1 september jongstleden is DVD uitgekomen in Nederland en je vindt het een en ander vooral in de electronicazaken. Ik ben eens naar zo'n warenhuis gegaan en heb de demonstratie van DVD mogen bekijken. Op zich allemaal wel leuk en aardig, maar ik kan jullie verzekeren dat DVD het helaas niet zal halen omdat de kwaliteit van beeld en geluid echt niet beter is dan de CD-i.

Tevens is een nadeel van DVD dat mer er geen spelen op kan spelen omdat DVD niet beschikt over een joystick en de mogelijkheden. Ook valt de prijs niet mee. Deze is voor een eenvoudige DVD-speler maar liefst f 1.600,-. In zoverre een klein gedeelte over DVD. Ik zal jullie op de hoogte houden.

D.M.C. Kremers, Kerkrade

Dank voor het doorgeven van je ervaringen, al zijn we het niet met je conclusie eens dat DVD het niet zal redden. Misschien kwam de demonstratie niet helemaal uit de verf omdat de hard- en software niet goed correspondeerden of had het apparaat nog enkele kinderziekten. Door de technieken achter DVD zal de kwaliteit van dit medium echter wel degelijk superieur zijn aan die van CD-i. In het begin zal de DVD-Videospeler het paradepaardje zijn, maar wie

weet volgt later een interactieve versie waar wel spelletjes op gespeeld kunnen worden.

Door de compressietechnieken heeft de DVD-Video nu al veel meer mogelijkheden dan de Video CD. Niet alleen kan de film nu op één schijfje worden gezet, er komt ook extra informatie bij. Veel films zullen voorzien zijn van biografieën van de acteurs, audio commentaar van de regisseur, bioscooptrailers, extra muziektracks en verschillende ondertitelingen. Bovendien zal het vaak gaan om widescreen films. Klinkt toch niet gek? Dat de prijzen in het begin redelijk hoog kunnen liggen gebeurt bijna altijd bij nieuwe producten. Meestal dalen die redelijk snel. Essentieel is ook dat alle grote bedrijven zich achter DVD geschaard hebben en er dus ook voldoende software zal verschijnen. Geloof ons: DVD gaat het zeker redden.

Wij blijven echter benieuwd naar je DVD-bevindingen en die van de andere lezers. Als jullie ons op de hoogte houden, doen wij in CD-interactief hetzelfde voor jullie.

Voetbal!

...Komt er nog een goede voetbal CD-i?...

J.C.H. van Hemert, Gouda

...Wanneer komt er eindelijk eens een voetbal-game op CD-i uit?...

J.J. Muilwijk, Rotterdam

...Ik vind het jammer dat er geen voetbalspel voor de CD-i is...

Jaca de Graaf, Eindhoven

...Wij hopen dat er nog een voetbal CD-i gaat uitkomen...

Sander en Erik Zwaan, Gouda

En zo zouden we nog wel even door kunnen gaan met de verzoeken om een voetbalspel op CD-i. Jarelang hebben we met z'n allen gezeurd en eindelijk is het zover. Er is een voetbalspel voor de CD-i-speler! We hopen dat jullie allemaal tevreden zijn. In dit nummer lezen jullie een recensie.

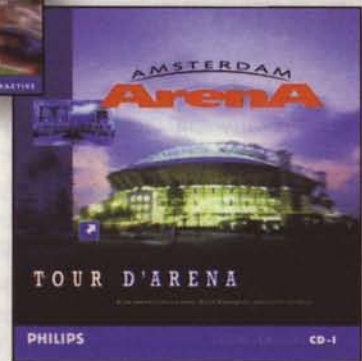
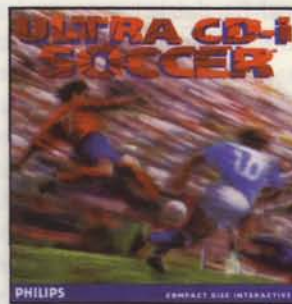
CD-i's bestellen

Ondanks alle nieuwe ontwikkelingen op DVD-gebied blijft Philips wegen zoeken om CD-i-bezitters van software te voorzien. In samenwerking met de Multi Media Club introduceert de gigant uit Eindhoven de Multi Media Gold Club Service. Hiermee kunnen consumenten thuis CD-i's en Video CD's bestellen. Gelukkig gaat het hierbij naast goedkope aanbiedingen van al eerder verschenen titels ook om nieuwe schijfjes. Verschenen vorige maand al de titels De Spaanse Keuken Thuis, Golden Oldies en de (in dit nummer van CD-interactief besproken) voetbalgame Ultra CD-i Soccer, intussen kan er op CD-i ook een tour door de Amsterdam ArenA gemaakt worden. Binnenkort kunnen we nog meer verwachten. Op stapel staan onder andere Labyrinth of Crete (een spel in de trant van Merlin's Apprentice), het schietspel Lost Ride, het 3D flipperspel Zenith en de kindertitel Het Spookhuis. In dit nummer vind je previews van enkele verwachte titels.

InstoreTV

De ontwikkelingen op multimediate gebied blijven elkaar in een razend tempo opvolgen. Zo komen Philips en het Amsterdamse Explainer DC met het nieuwe communicatiemiddel InstoreTV. Volgens Explainer DC blijft de behoefte aan 'on the spot' communicatie met klanten, personeel en beursbezoekers groeien. Daarom ontwikkelde het bedrijf een softwareprogramma waarmee men zelf programma's kan samenstellen uit videofragmenten, beelden en tekst. Dat de teksten eenvoudig veranderd kunnen worden zorgt voor de noodzakelijke actualiteit.

Philips brengt het product onder de naam InstoreTV op de markt en prijst het aan met de kreet "Creër je eigen televisiekanaal". Onder de bedrijven die InstoreTV al gebruiken vinden we de Rabobank (om wachtende klanten te informeren en vermaken), KPN en WOLF-Garten (voor presentaties en trainingen). InstoreTV moet het verder goed gaan doen in winkels, showrooms, banken, musea en bedrijfsrestaurants en op recepties, beurzen en tentoonstellingen.

Kodak Photo CD

Kodak heeft in samenwerking met Philips CD-i en de Multi Media Club besloten tot een actie ter bevordering van het gebruik van Photo CD. Bij het overzetten van minimaal 20 negatieven of dia's krijgt de consument de Photo CD gratis. De foto's kunnen zowel op de televisie als op de computer worden bekeken en via de PC zelfs worden bewerkt. In het oktobernummer van CD-interactief zat een waardebon (pagina 6) voor deze kortingsactie die geldig is tot 31 januari 1998.

DVD-toppers

Disney's flirt met het nieuwe DVD-model Divx (zie Multimedia Kort en de DVD-update) wil niet zeggen dat de filmstudio terugkomt op de aankondiging dat er met kerst Disney-titels op DVD zullen verschijnen. De verwachting is echter wel dat het (zeker in het begin) niet om de échte toptitels zal gaan. Gegokt wordt er wel op onder andere The Rock, The Santa Clause, The Crow en Pulp Fiction. Ander goed nieuws van het DVD-front komt van de onderzoeksbureau's. Deze voorspellen dat het tot nu toe in Amerika verkochte aantal van 250.000 DVD-spelers eind volgend jaar zal zijn gestegen naar 2,2 miljoen. In het jaar 2000 zullen er volgens de voorspellingen 39,8 miljoen DVD-Videospelers in Amerika zijn. Ook het aan-

tal verkrijgbare titels zal het komende jaar sterk moeten stijgen. Momenteel zijn er in Amerika 250 DVD-Videotitels verkrijgbaar. Eind 1998 moeten dit er rond de 600 zijn. Tot dusver zijn de toptitels 'Twister' van Warner Bros met 12.000 exemplaren, 'Eraser' eveneens van Warner (11.000) en MGM's bondfilm 'GoldenEye'

(10.000). De verwachting is dat ze deze maand voorbij gestreeft zullen worden door de gremasteerde en audio-verbeterde Schwarzenegger-hit 'Terminator 2' (Live Entertainment). Een andere verwachte DVD-topper voor eind dit jaar is de bioscoop-hit 'Babe' van Universal.

DVD-interactief

Dat er al wel degelijk producenten zijn die DVD ook willen gebruiken voor interactieve producten, bewijst Panasonic Deutschland. Het bedrijf kwam afgelopen maand namelijk met de DVD Fussball-Bundesliga '97. De disc bevat hoogtepunten van het afgelopen voetbalseizoen in Duitsland, die uit verschillende camera-standpunten bekeken kunnen worden. Daarnaast is er extra informatie op te vragen over bijvoorbeeld de uitslagen en de teams.

Multimedia Kort

Na de discussie over de betekenis van de letters 'DVD', het eindeloze geharrewar over de specificaties en het wel of niet meedoen van de filmstudio's, verwierf DVD zich de bijnaam 'Soap van de Eeuw'. En gelukkig is er weer stof voor een paar nieuwe afleveringen. De jongste aanwinst Disney gaat namelijk vreemd. • Besloot de filmgigant kort geleden eindelijk zijn zegen aan DVD te geven, intussen flirt Disney met een nieuw DVD-model, genaamd Divx. • Centraal bij Divx staat het pay-per-view principe. Je koopt een film op DVD-Video (voor rond de 5 dollar) en kunt hem op een Divx-speler (hé, wéér een nieuw apparaat!) de eerste twee dagen zo vaak bekijken als je wilt. Daarna blijft het scherm echter zwart. Wil je de disc nog een keer bekijken, dan moet er opnieuw een bedrag worden betaald. • De technologie achter Divx is ontwikkeld door Digital Video Express, een bedrijf van het Amerikaanse electronica warenhuis Circuit City en de invloedrijke advocatenfirma Ziffren, Brittenham, Branca en Fischer uit (natuurlijk) Hollywood! Hoezo soap?! • De kritiek op deze volgens sommigen nieuwe zaagpartij aan de poten van de nog wankel DVD-stoel is stevig. Een nieuwe variatie op het DVD-systeem (terwijl de kinderschoenen nog amper zijn ontgroeid) is volgens velen vragen om moeilijkheden. De consument is al huiverig genoeg voor nieuwe technologie en begrijpt er met nieuwe veranderingen helemaal niets meer van. • Ook DVD-producenten van het eerste uur (die al vele honderden miljoenen in het medium hebben gestopt) zijn vanzelfsprekend niet te spreken over deze ontwikkeling. • Ondanks de kritiek overheerst echter de opluchting dat Disney zich in ieder geval aan het product DVD verbonden heeft. Niet vreemd als je weet dat er van 's wereld 25 best verkopende video's momenteel maar liefst 17 uit de stal van 'Walt & Co' komen. The Lion King is in dit lijstje overigens nummer 1 met meer dan 30 miljoen verkochte exemplaren! • Volgens onderzoeken is het toekomstplaatje voor DVD dan ook zeer positief. In het jaar 2000 zullen er volgens de voorspellingen 39,8 miljoen DVD-Videospelers in Amerika zijn. Leuk detail is overigens dat dit nog niet de helft van het huidige aantal videorecorders in Amerika is! • Over video en Disney gesproken: vanaf 22 oktober is op video de succesvolle speelfilmversie van de Disney Classic 101 Dalmatiërs verkrijgbaar. Of de videotheken voor deze gelegenheid ook pups gaan verkopen is niet bekend, maar er zal vast iets worden geregeld. • Ter ere van de release van de Klokkenuider van de Notre Dame speelden beiaardiers door heel Nederland vorige maand een hele dag de melodie van de film. Disney rules? • Gelukkig komt er ook goed filmnieuws van vaderlandse bodem. Ex-bondgirl Famke Janssen krijgt naast Harvey Keitel flink wat speelminuten in de gangsterfilm City of Industry. En die schijnt ze nog leuk acterend te vullen ook! •

Elke dag verzinnen de knappe koppen op electronicagebied weer nieuwe futuristische speeltjes. In Gimmicks kiezen we er de mooiste hoogstandjes uit, want hoe handig, overbodig, 21e eeuws of uitzonderlijk ze ook zijn, het blijft leuk speelgoed!

DVD-speler

Vorige maand was-ie al te zien in onze DVD-update, maar nu zetten we 'm echt in de schijnwerpers: de DVD 730 van Philips. Deze DVD-Videospeler is goed voor het afspelen van DVD's, Video CD's en Audio

CD's. Op audiogebied ondersteunt hij digitaal MPEG2, Dolby AC-3 en PCM en analoog Dolby Pro Logic en Stereo. Ook ben je aan het juiste adres voor multi-camera standpunten, verschillende verhaalversies, 8 gesproken talen en 32 ondertitelde talen. Een aerodynamisch vormgegeven afstandsbediening maakt het geheel af. Wij zijn er klaar voor, laat die DVD Videofilms maar komen! (Philips Business Line DVD, postbus 80002, 5600 JB Eindhoven)

Disco op wielen

Je moet een flinke auto hebben om het allemaal kwijt te kunnen, maar dan heb je ook een rijdende discotheek in de garage staan. Dit XES-Systeem van Sony zorgt voor digitaal HiFi-geluid in de file. Het gaat kortgezegd om een 10 CD-wisselaar, met LCD display, een 12 bands digitale equalizer en elektronische 'Shock Protection'. Twee gescheiden mono-versterkers versterken het linker- en rechter stereokanaal. Het luidsprekersysteem bestaat uit een breedband luidspreker (16 cm.), een tweeter en een speciaal voor in de auto ontwikkelde subwoofer (30 cm.). Dat wordt dus voor de lol 'fijn een stukje rijden'. (Sony City, 020-6581911)

MPEG camera

Hitachi introduceert naar eigen zeggen 's werelds eerste MPEG camera. Het handzame apparaat neemt 20 minuten full motion video en audio op en download het direct naar de PC. Met de bijgeleverde software kunnen de beelden eenvoudig worden bekeken en bewerkt. De camera heeft een 3x optische, en 2x digitale zoom, een 1.8 inch LCD scherm, een afstandsbediening en weegt iets meer dan een halve kilo. Door het gebruik van de Hitachi LSI MPEG1 encoder/decoder worden de beelden gecomprimeerd tot 1/100 van de normale grote. De capaciteit bedraagt dan ook 3000 stilstaande beelden of 1000 beelden met een 10 seconden audiotrack. Dan heb je wat, maar het kost ook wat. De adviesprijs bedraagt rond de 2000 dollar. (Hitachi Home Electronics, 44 (0)181 849 2092)

Een plaatje

Hebben we met deze CV775DP nu de nieuwste robuuste draadloze telefoon van Hitachi in handen? Of gaat onder de fraai vormgegeven kap een multifunctionele afstandsbediening met tientallen knoppen schuil? Nee dit is de Power House Stofzuiger, met 1.100 Watt onder de motor-kap, Hygienic Electrostatic luchtfilter en 'Dual Edge to Edge Cleaning'. Een stofzuiger?! Oké, misschien is-ie niet helemaal op z'n plaats in onze rubriek Gimmicks, maar laten we eerlijk zijn: het is een plaatje!

Versterker-duo

Ben jij ook een muziekfreak met heimwee naar flink uitslaande metertjes? Dan hebben we een fantastische Technics versterker-set. We hebben het over de SE-A1000MK2 voorversterker en de SU-C1000MK2 eindversterker. Het duo is voorzien van een Ta-keh capacitor voor sublieme geluidswaergave, een Mos-Class AA signaalcircuit, 6 ingangsmogelijkheden, een vermogen van 2 x 120 Watt, 4 luidsprekeraansluitingen en (daar zijn ze!) gescheiden VU-meters voor het linker- en rechterkanaal. Voor dit superteam ben je rond de f 1699,- gulden kwijt. Volgende maand

zoeken we er wat leuke boxen bij uit. (Panasonic Centre Nederland, 070-331 4500)

CD Recorder

Wil je eindelijk rustig genieten van die nieuwste CD van Radiohead en dan zit-ie in de CD-speler in je auto, die net voor een grote beurt bij de garage staat. Met de Philips CDR 870 behoort dit probleem tot het verleden. De 'R' staat namelijk voor 'Recorder' en dus kun je al je favoriete CD's (voor eigen gebruik natuurlijk) kopiëren. Geen ingewikkelde handelingen, geen kwaliteitsverlies, je drukt simpelweg op record en je hebt je eigen CD. Met de ingebouwde CD-ReWritable opslagtechniek maak je je eigen compilatie, sloop je die kleffe balad er tussen uit en creëer je zo vaak als je wilt de CD die jij mooi vindt. De CDR 870 kan zowel uit de voeten met CD-R- (Recordable) als CD-RW-(ReWritable) discs. (Philips Electronics, +31 (0)223 217 8362)

Betalen per kijkbeurt

Hollywood

komt met

pay-per-view DVD

Er is weer groot nieuws van het DVD-front. Fabrikanten en filmstudio's komen volgend jaar met een nieuw systeem dat is afgeleid van de DVD-Video en waarbij per kijkbeurt betaald moet worden. Een soort pay-per-view DVD dus. De naam voor het nieuwe systeem is Divx.

RUUD VAN DER SCHAFF

Update deel 12

Alfred Hitchcock's Masterpiece Comes To Videocassette

Het Divx (Digital Video Express)-systeem werkt simpel. Je koopt een Divx-schijfje en kunt het de eerste twee dagen nadat je het voor het eerst in de speler hebt gedaan, onbeperkt bekijken. Daarna moet er voor elke kijkbeurt betaald worden. Een Divx-speler gaat honderd dollar meer kosten dan een 'gewone' DVD-Videospeler, maar hij kan zowel de huidige DVD-Video als de Divx-schijfjes aan, die rond de vijf dollar gaan kosten.

Verdeelde reacties

Consumenten, handel en industrie reageerden vorige maand verdeeld op de aankondiging van Digital Video Express, een concurrerend systeem voor DVD-Video. In de Verenigde Staten zijn inmiddels 150.000 DVD-Videospelers over de toonbank gegaan en ruim een half miljoen DVD-Videoschijfjes. Vooral de kopers van het eerste uur voelen zich bekocht omdat de DVD-Videospeler niet de goedkopere Divx-discs kan afspelen. Omdat een van de initiatiefnemers voor het nieuwe systeem een heel grote Amerikaanse winkelketen van consumentenelectronica is, voelen andere winkeliers zich buitengesloten. Ook enkele grote filmstudio's voelen zich overvallen. Panasonic, Hitachi en RCA/Thomson gaan in elk geval de Divx-spelers leveren. Naar verwachting komt het systeem komend voorjaar in de Amerikaanse winkels en later dat jaar mogelijk ook in Europa.

Kopen en houden

Toch valt er veel voor te zeggen voor de argumenten die drie filmstudio's hanteren die zich voor enkele jaren conformeerden aan Divx. Universal, Paramount en Disney betogen namelijk dat een grote groep mensen zelden of nooit naar de bioscoop gaat en dus geen producten van deze filmmaatschappijen ziet. Vaak ook niet op videoband, omdat veel mensen het binnen één of twee dagen terugbrengen van de videoband maar een vervelende klus vinden. En daar komen we bij het voordeel van een Divx-schijfje; die hoeft niet terug naar de winkel. Je koopt 'm, bekijkt hem en laat hem daarna gewoon in de kast staan. Wil je 'm nog een keer zien, dan haal je je schijfje weer uit de kast en na betaling kun je 'm gewoon weer afspelen. De aanschaf van een Divx-schijf gaat rond de 5 dollar kosten; de gemiddelde prijs van een bioscoopkaartje in de Verenigde Staten. Juridisch gezien koopt de consument de Divx maar moet voor de inhoud worden betaald. Na de aanschaf zal de prijs per kijkbeurt rond de 3 dollar bedragen.

Betaalpas of modem

Een Divx-speler is uitgerust met een kaartlezer. Daarin past een betaalpas die bij Circuit City, de betreffende winkelketen met 600 filialen, kan worden gekocht. Als de betaalpas eenmaal in de speler zit en een Divx-schijfje wordt ingelegd, dan rekent de speler 3 dollar af op de betaalpas. Er komen ook Divx-spelers met een ingebouwd modem dat automatisch naar een centrale server belt en van het banksaldo

het bedrag afschrijft. Dan blijft er maximaal 48 uur over om de film te bekijken. Daarna gaat de speler onherroepelijk op slot. Althans voor Divx-films. De Divx-speler, die ongeveer honderd dollar meer dan een DVD-Videospeler kost (circa 600 dollar), blokkeert

Een Divx-disc kost 5 dollar. De winkelier koopt de schijf voor 3,5 dollar van de filmmaatschappij. Die betaalde 2 dollar aan de replicator voor de productie, verpakking en distributie. De filmmaatschappij houdt dus aan die transactie zo'n 1,5 dollar over. Besluit de

Overeenstemming over DVD-Recordable

DVD-Videofilms niet. Omdat de film niet hoeft te worden teruggebracht, valt er op den duur een aardige en relatief goedkope videotheek op te bouwen, die verder niets kost. Pas op het moment dat je besluit een film nog eens te bekijken kost dat 3 dollar. Omgerekend in Nederlands geld ongeveer 6 gulden.

Nieuwe goudmijn

Volgens enkele financiële experts die hun brood op Wall Street verdienen, houden de filmmaatschappijen aan Divx het meeste geld over. Met andere woorden: Hollywood heeft weer een nieuwe goudmijn aangeboord. De filmmaatschappijen staan bovenaan op het lijstje met ontvangsten, gevolgd door de verkopers van Divx-software, die dus letterlijk op de tweede plaats komen. Die positie kan dalen als gevolg van een dalende verkoopprijs. Derde in rangorde is de replicator, degene die de Divx-disc maakt. Als het systeem bij de consument aanslaat verdient Hollywood er jaarlijks weer vele honderden miljoenen dollars erbij.

kijker na een tijdje dat de film nog een blik waard is dan moet hij door zijn Divx-machine laten toestaan dat 3 dollar van zijn banksaldo naar een enorme kluis in Hollywood verhuist!

De baas van Digital Video Express verwacht dat Divx uiteindelijk een aandeel van 20 procent van de totale videoverhuurmarkt zal veroveren. In de VS zijn dat jaarlijks alleen al 800 miljoen Divx-schijfjes. Niet voor niets wordt er al gesproken van 'Divx-Gold'.

Overeenstemming DVD-R

Ander nieuws komt er uit de hoek van de DVD-Recordable. Tot voor kort waren de 'grote jongens' het nog niet eens over een standaard voor dit lid van de DVD-familie. Hoewel de basisspecificaties van DVD al vorig jaar in een standaard werden vastgelegd, waren tot nu toe alleen DVD-Video (oktober 1996) en DVD-RAM (april 1997) gedefinieerd. Eindelijk is er nu ook overeenstemming over de specificaties van de DVD-Recordable. Dat betekent dat fabrikanten en ontwikkelaars van software aan de hand van nauw-

keurig gespecificeerde eigenschappen aan de slag kunnen. Meestal draagt een nog niet helemaal uitontwikkeld product dan de titel Versie 0.9. of 1.0. Dat geldt nu bijvoorbeeld voor de DVD-Recordable, die ook wel als DVD-R door het leven gaat. Dit schijfje is vergelijkbaar met een CD-R. Dus eenmaal opnemen en vervolgens onbeperkt afspelen in een CD-ROM of Audio CD-speler.

Opnemen en weergeven

Eind september legde de werkgroep die zich binnen het DVD-Forum bezighoudt met de definiëring van DVD-R de specificaties van deze opneembare DVD op tafel. Uiteraard heet deze dus 'DVD-R version 1.0'. Dit eveneens 12 cm grote schijfje biedt op één zijde ruimte aan 3,95 GB aan informatie-opslag en dubbelzijdig 7,9 GB. De DVD-R is compatibel met alle DVD-Video en DVD-ROM drives. Maar er is nog meer. Er komt nog een tweede versie die 4,7 GB aan data kan bewaren. Dit type vindt straks zijn toepassing op de consumentenmarkt, terwijl de 'kleinere' versie voor professioneel gebruik bestemd is. De 'grotere' DVD-R komt later in handel omdat eerst nog een afdoende oplossing voor het aloude probleem van de copyrightbescherming moet worden gevonden.

Een DVD-Recorder bevat alleen een optische mechanisme voor het optekenen en aflezen van de digitale informatie. Een magnetische afleeskop is niet nodig, zoals bijvoorbeeld bij de herschrijfbare CD's en DVD's. Er komen ook DVD-R schijfjes met een diameter van 8 cm. Die kunnen per zijde 1,23 GB aan data bevatten en 2,46 GB aan twee kanten. Dubbelzijdig en dubbellaags, de voornaamste eigenschap van DVD, is bij deze DVD-R (vooralsnog) niet mogelijk.

DVD-Forum barst

De standaardisering van DVD in het algemeen kwam ruim twee jaar geleden tot stand binnen het zogenaamde DVD-Consortium. Dat was een groep van tien ondernemingen die het initiatief namen om de verschillende ideeën voor een opvolger van de CD, tot één voorstel te reduceren. Die initiatiefnemers waren: Philips, Sony, Toshiba, Thomson, Hitachi, Matsushita (Panasonic), Mitsubishi, JVC, Pioneer en Time Warner die de filmindustrie vertegenwoordigde. Binnen het consortium hielden verscheidene werkgroepen zich bezig met afzonderlijke deelgebieden, zoals digitaal en analoog surround geluid, copyprotection, videocompressie, encoding, etc.

Toen de standaard voor DVD-Video geschreven was en de eerste producten van de lopende band rolden, besloot het consortium dat er meer inbreng van buitenaf nodig was voor de verdere ontwikkeling van de DVD-standaard. Het consortium stelde zich open voor deelnemers in het daarvoor opgezette zogenaamde DVD-Forum. In feite is het consortium opgegaan in het Forum. Tot op heden hebben zich nog geen nieuwe leden gemeld. Achter de schermen den-

ken en praten de computerindustrie en softwarehuizen via de diverse werkgroepen mee over de verdere ontwikkeling van DVD-producten.

Het afgelopen jaar bleken ook steeds meer partners een eigen koers te varen zonder daarbij de andere leden van het Forum te betrekken. Zo werken Philips en Sony

aan een eigen herschrijfbaar DVD en weigerden bijvoorbeeld Panasonic, Toshiba en Hitachi samenwerking bij het incasseren van royalties op DVD-apparatuur en componenten. Panasonic en Thomson rebelleren momenteel heftig door een concurrerend systeem (Divx) op de markt te brengen en de lijst is nog veel langer. Een echte eenheid vormen de deelnemers van het Forum al lang niet meer.

Brievencampagne voor Star Wars

Ook de consumenten worden ongeduldig, zo lezen wij laatst. George Lucas, de maker van de opnieuw in de bioscoop uitgebrachte trilogie Star Wars, wordt dagelijks met honderden brieven lastig gevallen, afkomstig van geobsedeerde liefhebbers van Darth Vader en consorten. De schrijvers van de dreigbrieven zijn namelijk allemaal in het bezit van een DVD-Videospeler en veelal ook van een THX-installatie voor digitaal meerkanaals surround sound. Allemaal mensen dus die kwaliteit weten te waarderen.

Tot nu toe weigerde Lucas de drie films op DVD-Video uit te brengen omdat de twintig jaar oude producties eerst uit de vele honderden theaters moet zijn gedraaid (en de honderden miljoenen via de bioscoopkassa's zijn binnengerold). Dan pas komen de DVD-Video bezitters aan de beurt.

Portable DVD-Videospeler

Dat de DVD-trein steeds meer vaart maakt is duidelijk. Half november verschijnt Toshiba als eerste met een draagbare DVD-Videospeler. De SD-P410 is ongeveer even groot als de Playstation van Sony (26 x 18, 5 cm) en weegt 1200 gram. De DVD-lade bevindt zich aan de bovenzijde. De fabrikant denkt dat deze portable vooral wordt aangesloten op het tweede TV-toestel in huis en voor zakelijke toepassingen zoals presentaties en demonstraties.

De machine speelt DVD-Video, Video CD en CD-Audio af. Het ondersteunt verschillende video-bitrates, 16:9 letterboxformat, pan&scan en 32-kanaals-ondertiteling. Vanwege de Japanse markt bevat de speler een Dolby AC-3 decoder, maar ondersteunt deze ook Dolby Prologic 5.1 en linear PCM audio. Een 9V-voeding wordt meegeleverd. Het apparaat gaat ongeveer 600 dollar kosten. Volgend jaar komt er een Europese versie waarvan de prijs en introductiedatum nog niet vaststaan.

Ondanks de meningsverschillen zit DVD overduidelijk in de lift. Ons grote voordeel is dat Amerika de spits afbijt en wij volgend jaar de vruchten kunnen plukken.

Olivier Tuinier in

DE TASJESDIEF

WINNAAR
VAN DE **GLAZEN BEER**
IN BERLIJN

De 12-jarige Alex trekt veel op met zijn oma. Als zij in huis wordt overvallen, vraagt ze Alex niets te vertellen omdat ze bang is om in het bejaardentehuis te belanden. Alex kent de overvallers en wat erger is: ze kennen hem ook. Ze bedreigen en chanteren Alex en dwingen hem voor hun te stelen. Langzaam raakt hij verstrikt in een web van chantage en getreiter, tot hij het niet langer pikt en besluit terug te vechten.

Een indrukwekkende film over geheimen, uit de hand gelopen pesterijen, trots en het overwinnen van angsten. De Tasjesdief is een film van Maria Peters, naar een boek van Mieke van Hooft en won prijzen op kinderfilmfestivals in Duitsland, Canada, India, Japan en Egypte.

f 34,95 / Bfr. 699

NU EXCLUSIEF EN MET KORTING
TE BESTELLEN VIA CD-INTERACTIEF.
KIJK METEEN IN DE RUBRIEK BALIE!

Deze Video CD is afspeelbaar op CD-i met Digital Video Cartridge.

Deze aanbieding komt tot stand in samenwerking met Shooting Star Video Distribution en Valkieser Publishing.

Philipscdi.com

Alles over DVD

CD-interactief schrijft al ruim een jaar over de ontwikkelingen op DVD-gebied. We kunnen dan ook voorzichtig stellen dat de lezers van CD-interactief tot de selecte groep 'DVD-kenners' behoren. Jullie kunnen natuurlijk niet alles othouden wat we schrijven en daarom hebben we een beknopt overzicht gemaakt van de inhoud van onze DVD-updates.

DVD-wijzer

Deel 1 (nummer 10, oktober 1996)

Wat is DVD?
MPEG2 compressie

Deel 2 (nummer 11, november 1996)

DVD: groter, sneller, beter
De videostandaard
Het Consortium

Deel 3 (nummer 12, december 1996)

Introductie in de VS
Meningsverschillen
De regio's
DVD-ROM

Deel 4 (nummer 1/2, jan/feb 1997)

MPEG2-compressie
Niet-lineaire video

Deel 5 (nummer 3, maart 1997)

Kopieerbeveiliging
DE DVD-zones
DVD-test Panasonic

Deel 6 (nummer 4, april 1997)

Multichannel audio
Dolby AC-3 en MPEG2-audio

Deel 7 (nummer 5, mei 1997)

De filmstudio's
Audioconflict
DVD-test Toshiba

Deel 8 (nummer 6, juni 1997)

De MPEG-techniek
Audiostandaard
Nederlandse producties

Deel 9 (nummer 7/8, juli/aug 1997)

DVD in de VS
De verwachtingen
DVD op Internet

Deel 10 (nummer 9, september 1997)

Het software-probleem
Welke fabrikanten doen mee?
Wegwerp DVD's
Europese introductie kost tijd

Deel 11 (nummer 10, oktober 1997)

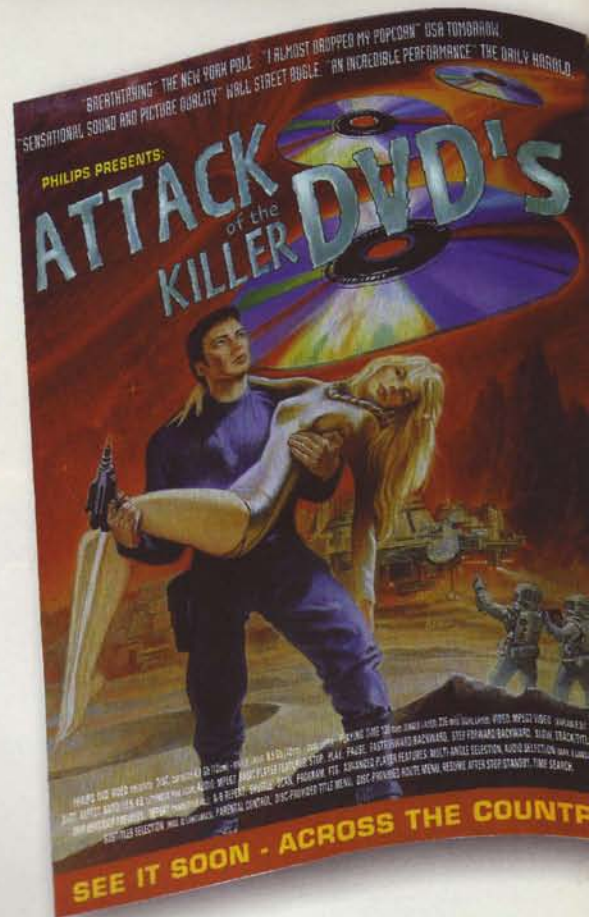
De officiële Europese introductie
De tweede generatie DVD-spelers
DVD de ruimte in
Conflict herschrijfbaar DVD

IFA verslag (nummer 10, oktober 1997)

Disney doet mee
Europa krijgt toch MPEG2-audio
Digitale VHS-recorders
Electronica op de IFA

Deel 12 (nummer 11, november 1997)

Divx: pay-per-view DVD
Standaard DVD-Recordable
DVD-Forum barst

Play

Ultra CD-i Soccer

Het is de twaalfde minuut van de wedstrijd tussen Ajax en het All Time Greats-elftal en de stand is nog steeds 0-0. Frank Boer krijgt de bal aangespeeld van keeper van der Sur en tikt breed naar Sonny Silaay. Die passt naar Danny de Blind. Een lange bal naar Edgar Davide, die zijn maatje Clarence van Seedorf opzoekt. Er volgt een splijtende pass naar spits Peter van Vassen die zich niet bedenkt en onmiddellijk op doel schiet. Keeper Gordon Banks stopt, maar heeft de bal niet klemvast. Stafan van Petterson is er als de kippen bij om de terugkomende bal in te tikken en Ajax leidt met 1-0. Tijd voor een rondvaart door de grachten en een feestje op het Leidseplein!

RENÉ JANSSEN

Het is sowieso tijd voor een feestje, want met Ultra CD-i Soccer is er eindelijk een voetbalspel uitgebracht voor CD-i. Oké, er waren eerder wel al wat informatieve CD-i's die over voetbal gingen (de Champions League-titels bijvoorbeeld en de CD-i over het WK USA '94), maar zelf spelen zat er tot nu toe niet in. Daar is nu gelukkig verandering in gekomen.

Verbasteringen

Ik moet eerlijk bekennen dat ik er een beetje een hard hoofd in had toen ik deze CD-i opgestuurd kreeg. Voetballen op de CD-i? Eerst zien, dan geloven. Nou, die aanvankelijke scepsis bleek al snel om te slaan in verbazing en vervolgens in urenlange sessies Ultra CD-i Soccer. Want dit is absoluut geen slecht voetbalspel, al zijn er (natuurlijk) wel wat minpuntjes te noteren. Eén van die punten heb je misschien al begrepen uit de bovenstaande intro. Ultra CD-i Soccer maakt gebruik van tamelijk oude elftallen, met spelers die inmiddels al niet meer actief zijn bij hun oude club of zelfs als helemaal gestopt zijn met voetballen. Bovendien (en dat heeft ongetwijfeld met copyright-problemen te maken) worden niet de echte namen gebruikt, maar verbasteringen daarvan. Meestal verschillen er slechts enkele letters of is er een woordje toegevoegd en zijn de spelers over het algemeen nog wel herkenbaar.

CD-i scoort!

Wel Ajax, geen PSV

Maar laten we bij het begin beginnen. In de intro zien we hoe de camera inzoomt op een stadion, dat op het eerste gezicht veel weg heeft van het Philips-stadion. Althans, als we de grote reclameborden mogen geloven, want bij nadere bestudering is het toch een ander stadion. Later blijkt trouwens nog een eigenaardigheid: van de Nederlandse clubs is alleen Ajax aanwezig in het overzicht van Europese topclubs en ontbreekt PSV. Nou ja, je kunt in ieder geval niet zeggen dat de makers (Krisalis) zich hebben laten leiden door het grote geld uit Eindhoven. Op het hoofdmenu dat na de korte intro verschijnt, kunnen we om te beginnen kiezen voor diverse wedstrijdvormen. Via de optie Instant Action kunnen we meteen volop in de actie duiken. Gewoon even twee teams kiezen uit de lange lijst beschikbare elftallen en we kunnen direct onze krachten meten in een losse, zeg maar vriendschappelijke wedstrijd. De lijst met clubs is bijzonder uitgebreid. Als we het goed geteld hebben zijn het er 72, waaronder alle Engelse teams (het is een Engels spel, dus vandaar), plus de belangrijkste Europese topteams. Mèt Ajax dus, maar zonder PSV en Feyenoord. Wel aanwezig zijn obscure clubs zoals Maccabi Haifa, Silkeborg en VAC FC Samsung.

GAME OPTIONS MENU

COMMENTARY
ON
REFeree
ON
MATCH LENGTH
4 MINUTES
WEATHER
OFF
★ DONE ★

Baresi-kloon

Daarnaast zijn er nog zes speciale teams, die in werkelijkheid niet bestaan. Het gaat dan om de Engelse, Franse, Duitse en Spaanse League Stars, teams van de beste spelers uit die competities dus. Waarom de Italiaanse competitie er dan weer niet bij zit is niet helemaal duidelijk, maar dat zal wel iets met de populariteit van CD-i in dat land te maken hebben. Verder zijn er nog de Euro-League Stars (de beste spelers uit alle Europese competities samen) en de All-Time Greats, een verzameling van toppers uit verleden en heden. Vreemd is trouwens wel dat sommige spelers dus in meerdere teams vertegenwoordigd zijn. Franco Baresi bijvoorbeeld vind je bij AC Milan, de Euro-League Stars en de All-Time Greats. Dus als je die teams tegen elkaar laat spelen, ontmoet Franco Baresi een soort kloon van zichzelf bij de tegenstander.

Marco van Basten?

Maar goed, het idee van dergelijke teams is op zich leuk gevonden, dus laten we daar niet over zeuren. Het is namelijk hartstikke leuk om met een team te spelen dat bestaat uit toppers zoals Pelé, Gerd Muller, Bobby Moore, Zico, Gordon Banks, Garrincha, Franco Baresi, Diego Maradona, Johan Cruyff, Mario Kempes, George Best, Ferenc Puskas, Franz Beckenbauer, Michel Platini, Lev Yashin, Eusebio, Tostao, Bobby Charlton, Alfredo di Stefano en Stanley Matthews. Het enige probleem is: wie zet je op de bank en wie mag plaatsnemen op de tribune? Bovendien zitten er wel erg veel spelbepalers tussen en moet je dus wel een keus maken. En waar is Marco van Basten eigenlijk?

Twee afstandsbedieningen

Behalve voor losse wedstrijden tegen een computergestuurd team kan er ook voor andere wedstrijdvormen worden gekozen. Head to Head is bijvoorbeeld hetzelfde als Instant Action, maar dan met twee menselijke spelers tegen elkaar. Dan heb je uiteraard wel twee afstandsbedieningen, gamepads of andere besturingsapparaten nodig. Het liefst trouwens een Touchpad, want die blijkt in de praktijk het prettigst te werken. Ik heb zelf eerst nog mijn favoriete gamepad met het afschroefbare pookje geprobeerd, maar daarvan blijkt de knopindeling voor dit spel niet prettig te zijn. Je gebruikt namelijk vooral actieknop 2 en de gecombineerde 1/2-knop, maar die zitten op deze gamepad te ver uit elkaar. Op de Touchpad zitten ze direct naast elkaar en dat werkt een stuk prettiger.

Competitie

Maar we hadden het over de verschillende wedstrijdvormen. Behalve de twee genoemde mogelijkheden kun je namelijk ook nog kiezen voor League Ladder (doe mee in de Engelse competitie), Custom League (stel zelf een competitie samen met keus uit de Europese topteams en de speciale teams) of Champions Cup (Europacup-wedstrijden). Als je kiest voor League Ladder, bepaal je eerst welke club je zelf gaat besturen. Het aantal clubs dat meedoet staat vast, namelijk alle Engelse Premier League-

teams. Bij de Custom League bepaal je zelf hoeveel clubs er meedoen, welke dat zijn en hoe vaak ze elkaar treffen. Het mogen er echter maximaal vier zijn, maar die mogen wel weer allemaal door mensenhanden bediend worden (of slechts één, twee of drie, wat je zelf wilt). Ook kun je hier instellen hoeveel punten een overwinning oplevert, twee of drie. Bij de Champions Cup selecteer je je eigen team en is het vervolgens wachten op de loting. Je wordt namelijk ingedeeld in een poule met vier willekeurig gekozen teams.

Shirtje ruilen

Na het kiezen van een wedstrijdvorm en eventueel nog wat extra opties (speeltijd per helft 4, 7 of 10 minuten, wel of geen weersinvloeden, wel of geen scheidsrechter, (geschreven) commentaar in-

uitgeschakeld en de grootte van het scherm) begint de wedstrijd. Hoewel, eerst mag je nog even een shirtje kiezen voor de uit spelende club. Het thuis spelende team speelt namelijk altijd in de eigen kleuren, al gaat dat bij Ajax dus helemaal mis. Het bekende witte shirt met verticale rode balk is opeens omgedraaid en heeft nu dus een witte balk op een rode ondergrond. Ook niet lelijk, maar niet erg realistisch. Bij de andere teams gaat het wel goed, AC Milan speelt bijvoorbeeld in de bekende rood/zwart gestreepte shirts. Voor het uit spelende team is er altijd een keus uit twee shirts, die qua kleur flink afwijken van elkaar. Dat is handig gedaan, want op die manier voorkom je dat twee teams in vrijwel identieke shirts spelen.

Tacti-Grid

Na het maken van deze keuzes verschijnt een van de belangrijkste schermen van dit spel, de Tacti-Grid. Links zie je op dit scherm een lijst met alle spelers en hun rugnummers. Hiernaast zie je een balk met allerlei iconen, die de statistieken van iedere speler aangeven. Door een van de spelers te selecteren met de cursor, roep je zijn statistieken op. Het gaat dan om achtereenvolgens snelheid, uithoudingsvermogen, agressie, schietkracht, nauwkeurigheid, balcontrole, passen, tackelen, inzicht, conditie, balverwerking en plaatsbepaling (de laatste twee golden alleen voor de keepers). Aan de hand van deze statistieken maak je vervolgens een opstelling op een speciaal daarvoor bestemd gedeelte van het scherm. Met behulp van

twee pijlen kun je je favoriete tactiek kiezen, zoals 4-4-2, 4-3-3 of 5-3-2. Of wat meer exotische vormen zoals 3-2-5 (handig als je bij rust achter staat en alles op de aanval moet gooien) of 5-4-1 (idem als je voor staat). Rugnummers geven aan wie waar staat, maar dat kun je zelf ook nog helemaal door elkaar husselen door spelers te selecteren en ze van plaats te laten wisselen met anderen. Verder (en dat heb ik nog niet eerder gezien in een voetbalspel) kun je aangeven wie eventueel een strafschop moet nemen (ideaal voor het Nederlands elftal!), wie aanvallende en wie verdedigende vrije trappen. Ook kies je twee wisselers en een reservekeeper. Verder kun je via dit scherm ook de opstelling van de tegenstander bekijken, zodat je daar eventueel je tactiek op kunt afstemmen.

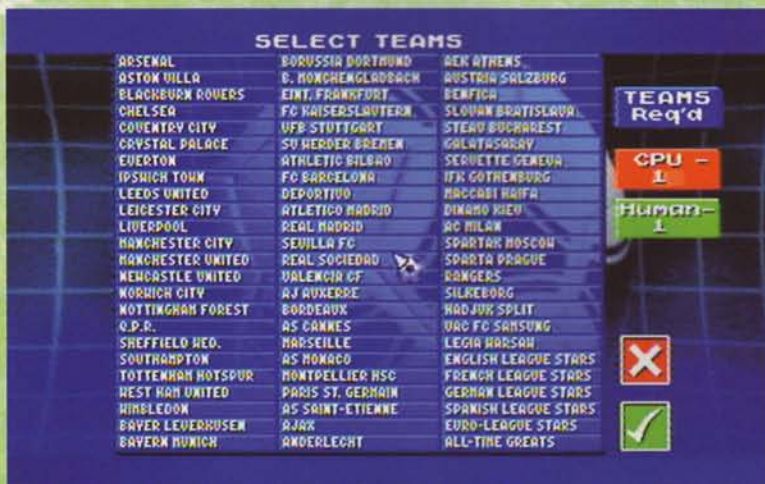
Dikke nederlagen

En dan is het tijd voor de eerste wedstrijd. Het veld wordt van bovenaf bekeken, met minuscule maar toch goed geanimeerde spelers die me onmiddellijk aan het PC-, Atari- en Amigaspel Sensible Soccer doen denken. Omdat de spelers zo klein zijn, zie je een groot gedeelte van het veld in één oogopslag. Opvallend is dat er verschillende soorten velden zijn. Soms met een perfecte grasmat, terwijl het andere keren meer weg heeft van een droge zandvlakte. Het besturen van de spelers is een fluitje

van een cent en wordt alleen bemoeilijkt door het snelle tempo waarmee de actie zich afspeelt. Actieknop 1 wordt meestal gebruikt om te pauzeren, of (als de bal uit het spel is) het Tacti-Grid scherm op te roepen om bijvoorbeeld een wissel door te voeren of van tactiek te veranderen. Met actieknop 2 kun je zowel passen als schieten. Hoe langer je de knop ingedrukt houdt, hoe harder je schiet. Een schot is dus in feite gewoon een harde pass. Door de gecombineerde 1/2-actieknop te gebruiken (knop 3 dus eigenlijk) pass of schiet je automatisch met volle kracht. Als je zelf niet in balbezit bent, verschillen de acties uiteraard. Met actieknoppen 2 en 3 voer je (afhankelijk van de spelsituatie) in dat geval een speciale actie uit, zoals een sliding, kopbal of omhaal. In het begin loop je overigens nog constant achter de feiten aan en zijn dikke nederlagen (zeker tegen de top-teams) eerder regel dan uitzondering. Oefen dus eerst een tijdje tegen de zwakkere teams, dan leer je vanzelf snel overspelen, nauwkeurig passen en doelgericht schieten. Na een tijdje komen de eerste resultaten dan vanzelf en al snel combineer je dat het een lieve lust is.

Conclusie

Een voetbalspel op CD-i, het is toch niet te geloven! Jammer dat het zolang geduurd heeft, want op andere systemen vormen voetbalspellen meestal een van de eerste (en meteen ook populairste) categorieën. Gelukkig heeft Krisalis het gat in de markt nog net op tijd ontdekt en kunnen CD-i-bezitters nu ook eindelijk voetballen. Ik denk dat er de komende maanden in heel wat huiskamers flink wat afgescholden wordt op die stomme verdediger die de aanvallers van Juventus zomaar vrij spel geeft en op die peperdure aanvallers die voor de zoveelste keer een open kans mist. Vaak worden dat soort mislukte acties trouwens veroorzaakt door de zoals gezegd nogal kleine graphics, waardoor je af en toe de bal even kwijt bent. Ultra CD-i Soccer is desondanks een uitstekend voetbalspel en (durf ik het te zeggen?) in één klap een van de betere actiespellen op CD-i. Oké, wat zou er gebeuren als ik Clarence Seedorf die penalty eens laat nemen?

Play

Whack a Bubble

Pas op voor je bloeddruk!

Enkele maanden geleden speelde Rom zich al een hoge bloeddruk met een vroege versie van *Whack a Bubble*. Daarna werd het eng stil rond dit spel, maar gelukkig zit de definitieve versie van deze frustrerende klassieker inmiddels in de CD-i-speler. Tijd voor een nieuwe kennismaking.

FOEKE COLLET

Het verhaal

Eerst even wat anders. Om een spel te kunnen bespreken moet je het natuurlijk op z'n minst voor een gedeelte gespeeld hebben. Daarvoor hebben wij gelukkig zo onze freelancers. Die hebben hun sporen op spelletjesgebied al verdiend en zijn het gewend om af en toe met een veel te hoge bloeddruk van de ergernis rond te lopen. Het kost je op z'n tijd een vernielde televisie of de ziekenhuiskosten van een bypass, maar je hebt in ieder geval een leuk verhaal. Dan ben je er echter nog niet.

Plaatjes grabben

Het oog wil namelijk ook wat. We hebben op de redactie prachtige spullen waarmee je mooie plaatjes van een spel kunt maken. "Grab even snel wat leuke plaatjes van de verschillende levels", brul ik dan altijd tegen Wilma. Die haalt haar schouders op en brult "tuurlijk" terug, maar ze weet wel beter. Een paar screenshots van level 1 en 2 lukt nog wel, maar probeer maar eens op level 13 te komen als je een spel nog nooit gespeeld hebt! Dit verklaart de altijd geweldige scores van tussen de 000000 en 000075.

Mijn commentaar hierop wordt dan terecht gepara-deerd met een "doe het dan lekker zelf". Zo zij het!

Lachend level 1

Vol goede moed neem ik plaats achter de CD-i-spe-ler. Met mijn houten plankje onderaan het scherm (door de kenners ook wel bat genoemd) kaats ik het balletje relaxed omhoog tegen de bubbles aan. De paarse ballen spatten simpel uit elkaar als ik ze raak en er blijven een rode en een groene rij over. Met een druk op de linkerknop van mijn joystick verander ik mijn speelbal in de juiste kleur en het kost me slechts één leven om ook de groene en de rode rij te vernie-tigen. Lachend om me heen kijkend voltooi ik zo level 1, niet wetend dat die lach snel van mijn gezicht zal verdwijnen.

Bommen los

Level 2 is geheel andere koek. Er zijn namelijk blauwe bubbles bijgekomen en dat switschen tussen kleuren valt vies tegen. Bovendien moeten de ballen binnen één minuut 'gewhac-ked' zijn, anders kost het je weer een leven. Tegen de tijd dat ik bij level 3 ben, heb ik nog één leven over en dat terwijl hier de ellende pas goed begint. Tussen de bubbles hangen nu ijzeren ballen waar je speelbal keihard van terugstuit, en die je een paar keer moet raken voordat ze verdwijnen. Bovendien hebben ze als extraatje een rij bom-bubbles neergehangen die je batje volledig verpulveren als ze je raken. En geloof me, het wordt nog leuker.

Schietkracht

Intussen ben ik er gelukkig achter gekomen dat er ook hulpmiddeltjes te verdienen zijn. Elke-geraakte bubble levert energie op en daarmee verkrijgt je bat schietkracht. Zo kun je ook bubbles met je rechterknop uit de lucht schieten. Het nadeel van deze 'power up' is dat je tijdens het schieten nog wel eens wil vergeten dat je ook je bal weer moet opvangen, wat je weer een leven kost. Als je voldoende energie spaart zijn er ook nog andere manieren om de bub-bles kapot te krijgen. Tussendoor verschijnt af en toe een tip over een bepaalde knoppencombinatie waar-mee je 'special moves' kunt verkrijgen. Ikzelf had moeite zat om mijn bat onder de bal te krijgen, dus deze extra's heb ik nog maar even laten schieten.

Tempowisselingen

Een ander extraatje zijn bubbles met pijlen erin. Een pijl naar beneden vertraagt je speelbal, zodat je wat meer tijd hebt, terwijl bij het raken van een pijl naar boven je bal als een idioot door het veld heen stui-tert. Het kapot schieten van deze bubbles heeft hetzelf-de effect als ze met je bal raken, dus het is gewoon een situatie waar je 'even

doorheen moet'. Als je het even volhoudt of als je doodgaat, krijgt je (nieuwe) bal gelukkig weer een normaal tempo. Nog één belangrijke tip: ga na het kaatsen met je bat altijd terug naar het midden. Van daaruit kun je snel naar links en bewegen. Sta je hele-maal rechts en komt de bal links, dan is je bat vaak niet snel genoeg om de bal op te vangen.

Saven

Na het whacken van bubbles in de eerste levels, komen er al snel andere opdrachten. Soms moeten er sterren geraakt worden, een andere keer moet je bel-letjes laten rinkelen en af en toe verschijnt er zelfs een clown die je op z'n kop moet whacken om het level af te sluiten. Omdat je intussen bommen en andere ellende moet ontwijken, je bal ineens langzamer of sneller gaat en je ook nog moet schieten is het een heidense klus om het belangrijkste aspect voor elkaar te krijgen: zorgen dat je de speelbal op je bat krijgt! Gelukkig kan een gehaald level worden gesaved en kom je stapje voor stap-je verder. Voordat je level 100 voltooid hebt, ben je echter flink wat zweetdruppels verder.

Twee spelers

De spelletjesmakers hebben echt alles uit de kast gehaald om van *Whack a Bubble* een frustrerende klassieker te maken. De achtergronden zijn afwisse-lend en hierdoor soms een extra moeilijkheidsgraad. Als klap op de vuurpijl is er ook nog een 2-player mode. Hier gaat het niet om punten, maar om een gevecht van 'mano a mano'. Met de energie die je verdient is het mogelijk om het je tegenstander erg lastig te maken. Via 'special moves' kun je zijn bat kleiner maken, de bal sneller, hem bombarderen of andere ellende over hem afroepen. Altijd leuk voor een gezellig avondje. Hier op de redactie is de eerste competitieronde al gespeeld en de eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat ik niet helemaal bovenaan sta...oké, helemaal niet, maar ik blijf oefenen!

Whack a Bubble is verkrijgbaar bij de Free Record Shop en in beperkte mate bij andere winkels die CD-i verkopen.

Play

Labyrinth of Crete

Goddelijk puzzelspel

We beginnen deze recensie met een stukje geschiedenis, en wel uit de Griekse mythologie. Minos was de zoon van de oppergod Zeus en Europa. Hij was bovendien koning van Kreta, gehuwd met Pasifaë en de vader van Ariadne (waar later die raketten naar zijn vernoemd). Minos was ook een legendarisch heerser en een bijzonder rechtvaardig wetgever, die na zijn dood dan ook werd benoemd tot rechter in het dodenrijk. De meeste bekendheid heeft hij echter gekregen door de legende rond de Minotaurus.

Deze legende begon toen Minos van Poseidon, de God van de zee, een sneeuwwitte stier kado kreeg. Het was de bedoeling dat Minos de stier zou offeren, maar de koning weigerde dit. Als wraak zorgde Poseidon ervoor dat Minos' vrouw verliefd werd op de stier. Dit resulteerde in een nakomeling die half mens/half stier was. Minos liet hierop door de architect Daedalus een enorm doolhof bouwen en sloot de Minotaurus daarin op. Vanaf die tijd werden er regelmatig mensenoffers aan het monster gebracht (het bleef immers 'familie') en vonden vele dappere mannen in het Labyrint van Kreta de dood.

RENÉ JANSSEN

Een (mytho)logisch spel

Diezelfde minotaurus en de Griekse mythologie in het algemeen spelen in *Labyrinth of Crete* ook een belangrijke rol. Overigens is dit spel zelf ook al bijna mythologisch. Al jaren geleden werd het aangekondigd en nu begint het er eindelijk op te lijken dat het straks ook echt in de winkel ligt. Op de aftiteling komen we dan ook een copyright-melding tegen met het jaartal 1995. Oké, dat is nog net geen Griekse oudheid, maar het komt in de buurt. De speler moet in dit puzzelspel zowel de koning der goden (Zeus) als de koningin (Hera) van de berg Olympus tevreden stellen. Om het koninklijk paar gunstig te stemmen, moet er echter eerst heel wat gebeuren. Er wacht je namelijk een labyrint vol puzzels, die trouwens erg doen denken aan *Merlin's Apprentice*. Niet vreemd als je weet dat de grote man achter *Labyrinth of Crete* ook verantwoordelijk was voor dit spel. Net als in *Merlin's Apprentice* zijn de puzzels onder te verdelen in woordpuzzels, vormpuzzels, actiepuzzels, logische puzzels en geheugenpuzzels.

47 uitdagingen

Op het hoofdmenu kan eerst de optie Tour worden gekozen, waarmee je een rondleiding door het spel start. Je krijgt dan een korte intro te zien, die eigenlijk niet zoveel zegt. De Help-optie legt ook al niet zoveel uit, behalve dan de werking van de twee actieknoppen (knop 1 om iets te selecteren binnen een puzzel, knop 2 om een menu tevoorschijn te halen en weer te laten verdwijnen). Credits toont de aftiteling en Quit verlaat het spel. De belangrijkste optie is natuurlijk Play. Als we deze mogelijkheid kiezen, ver-

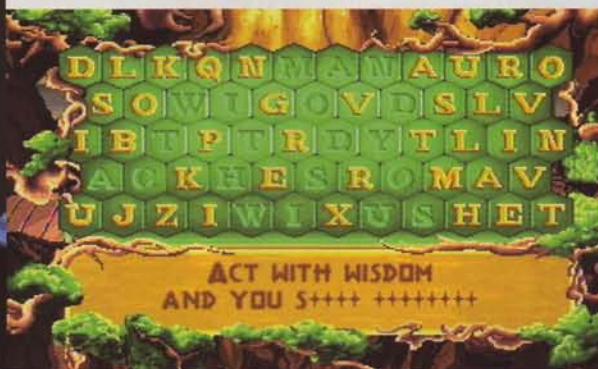
schijnt een scherm met daarop twaalf 'Game Pieces'. Twaalf pionnen dus eigenlijk, ieder met het hoofd van een mythologisch figuur. De Game Pieces dienen trouwens ook meteen als save-optie. Je kunt dus twaalf spellen opslaan en dat is maar goed ook. In totaal moet je namelijk 47 Challenges (uitdagingen) oplossen om het spel te voltooien. Opgeslagen spellen kunnen trouwens ook gewist worden, dus na twaalf keer spelen is het nog niet voorbij.

Moeilijkheidsgraad

Na het kiezen van een Game Piece verschijnt een volgend scherm, waarin de moeilijkheidsgraad kan worden ingesteld. Dit werkt precies hetzelfde als in *Merlin's Apprentice*, namelijk met vijf categorieën puzzels en drie speelniveaus (beginner, gevorderd en expert). Je kunt alle puzzelsoorten dus op drie verschillende niveaus spelen, afhankelijk van waar je goed of juist slecht in bent. Ben je dus heel goed in woord- en vormpuzzels, dan kies je daar het expert-niveau. Maar tegelijkertijd ben je misschien wel heel slecht in actie- en geheugenpuzzels, dus die speel je op beginnersniveau. En dan zijn er nog de logische puzzels, die je op gevorderden-niveau speelt. Eventueel kun je natuurlijk ook alle puzzels op hetzelfde niveau spelen. Handig systeem!

Schuifpuzzel

Voordat we gaan puzzelen, volgt eerst nog even een lange, tekenfilmachtige intro. Hierin zien we hoe Zeus in de gedaante van een roofvogel afdaalt van de berg Olympus. Hij vertelt (ruw samengevat) dat hij en zijn vrouw Hera altijd in de clinch liggen met

elkaar. Nu schijnt het dat de speler iets gestolen heeft van Hera en daarvoor door haar gestraft wordt met opsluiting in het labyrint van Kreta. Om Hera te treiteren, zou Zeus echter graag zien dat je weet te ontsnappen en dus verklapt hij je het geheim van een in het labyrint verborgen gang. Maar die moet je dan wel eerst zien te vinden door de 47 uitdagingen aan te gaan. Na deze fraai uitzijnde intro verschijnt een scherm waarin we kunnen kiezen uit een zevental gangen, ieder met de afbeelding van een god erboven. De eerste gang die we kiezen, levert alleen maar een ontmoeting op met de minotaurus. Je hebt in de intro al gelezen hoeveel helden hun tanden op dit lieverdje hebben stukgebeten, dus gooien we de deur maar snel weer dicht.

Nieuwe gang

Dan maar de tweede proberen en die leidt inderdaad naar de eerste puzzel. Het gaat om een soort schuifpuzzel, waarin steeds stukjes van de puzzel langs komen zweven. Deze stukjes moeten op de juiste plaats worden neergezet en wel zo dat ze precies overeenkomen met de enigszins vervaagde achtergrond. Op zich niet zo heel moeilijk, maar je krijgt maar één kans om het goed te doen. Zodra een puzzelstukje namelijk de uiterste rand van het scherm bereikt, kun je hem niet meer verplaatsen. Nou zijn er slechts vier stukjes per rij, dus na een paar keer proberen lukt het wel en is het tijd voor de volgende rij. Daarvoor heb je weer wat minder bedenktijd, omdat de puzzelstukjes nu eenmaal één rij meer naar links moeten komen te staan. Uiteindelijk is het hele plaat-

je compleet en verschijnen er een of meer nieuwe gangen in het labyrint, gevolgd door weer een nieuwe puzzel. In dit geval een door elkaar gehusseld plaatje, dat je weer in de juiste volgorde moet zien te leggen. Vergelijkbaar dus met de schuifpuzzels uit *Merlin's Apprentice*. De stukjes worden verschoven door een tegel op de vloer te kiezen. Een extra moeilijkheid is het feit dat je iedere tegel slechts één keer mag selecteren. Wel kun je zetten terugnemen, zodat je een beetje kunt experimenteren met alle combinaties.

Doodskoppen

Een van de volgende puzzels is een vormenpuzzel. Hierin moet je een aantal Tetris-achtige vormpjes zo verschuiven dat uiteindelijk een rechthoek wordt gevormd. Lijkt simpel, maar het valt nog niet mee. Gelukkig kun je met een druk op de knop kijken hoe de rechthoek er uiteindelijk uit moet komen te zien, zodat je precies weet welk vormpje naar welke plek moet worden geschoven. Vervolgens is het 'alleen' nog maar een kwestie van dat voor elkaar krijgen. Is het je gelukt, dan volgt een woordpuzzel (althans, in

dit voorbeeld, want de volgorde van de puzzels verschilt steeds). In de woordpuzzel moet je de letters van een woord (in dit geval DOVE) veranderen in een ander woord (HAWK). Dat doe je door iedere letter door een doolhof te schuiven. In dat doolhof liggen doodskoppen; witte, paarse en blauwe. Iedere keer dat een letter over een doodskop heen gaat, verandert de letter. Al snel heb je door dat witte doodskoppen de letter twee plaatsen laten opschuiven in het alfabet. Een A wordt dus een C, daarna een E, enzovoort. Blauwe doodskoppen doen hetzelfde, maar dan drie plaatsen in het alfabet. Een paarse doodskop laat een letter slechts één plaats opschuiven. Zodra je dat principe eenmaal onder de knie hebt, is het nog slechts een kwestie van net zolang proberen totdat je de juiste route hebt gevonden.

Paleis van de zon

Later volgt nog een vergelijkbare woordpuzzel, waarin je de letters over edelstenen moet sturen om ze te laten veranderen. Het basisprincipe is echter hetzelfde, alleen de uitvoering verschilt. Dat laatste is sowieso een beetje een probleem met *Labyrinth of Crete*. De puzzels lijken allemaal nogal op elkaar. In feite zijn er slechts vijf puzzels, die in diverse variaties zijn uitgevoerd. Maar omdat je ze ook nog eens op diverse niveaus kunt spelen, lijken het er veel meer. Oh ja, er zijn ook nog actiespelletjes, waarin je bijvoorbeeld allerlei over het scherm zwevende sym-

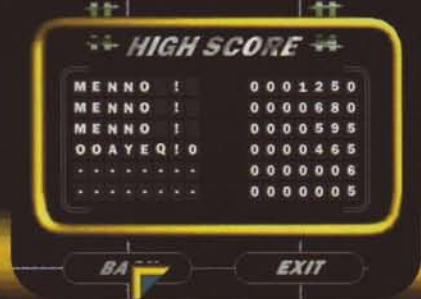
bolen moet 'vangen'. Kom je echt niet uit een puzzel, dan kun je natuurlijk altijd even een andere gang selecteren. In de hal zijn tenslotte zeven gangen en iedere gang leidt weer naar nieuwe puzzels. Uiteindelijk zul je echter toch alle puzzels moeten oplossen om het spel te winnen. Is dat je gelukt, dan kun je op het plafond van de hal klikken, waar een afbeelding van de zon staat. Deze leidt naar het Paleis van de Zon, het uiteindelijke doel van het spel. Hier moet je nog even puzzelen met een aantal sterrenbeelden, vergelijkbaar met de ingrediëntenpuzzel uit *Merlin's Apprentice*.

Conclusie

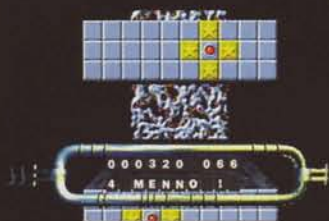
Als je *Merlin's Apprentice* een leuk spel vond, mag je *Labyrinth of Crete* beslist niet missen. Het is namelijk een vrijwel identiek spel geworden, alleen met een ander achtergrondverhaal en natuurlijk met net iets andere puzzels. Heel handig is weer dat je de vijf categorieën puzzels ieder op een eigen niveau kunt spelen. Zelfs als je bijvoorbeeld heel slecht bent in actiespelletjes, kun je toch nog ontsnappen uit het labyrint. Wel is het zo dat de puzzels binnen één categorie (meer dan in *Merlin's Apprentice*) erg veel op elkaar lijken. Maar omdat het er zoveel zijn en door de drie speelniveaus is het toch een spel waar je heel wat uurtjes zoet mee bent.

Play

HIGH

Zenith

"Er komt binnenkort een nieuw spel op CD-i uit", vertelde de hoofdredacteur van dit blad mij kort geleden. "Het is een zogenaamd 3D flipper-spel en jij gaat het bespreken." "Prima", was mijn reactie, maar wat ik me hier nou weer bij voor moest stellen... Gelukkig kreeg ik meteen een test-exemplaar met de eerste drie levels erop in mijn handen gedrukt, dus kon ik aan de slag.

MENNO PELSER

Na een intro met mooie graphics en lekker gierende gitaren kon er ge-Zenith worden. Mijn eerste reactie was: waar zijn de flippers dan? Maar dat moest ik anders zien. In dit spel kan je de bal zelf besturen. Makkelijk he? Vergissing. Na voor de zoveelste keer af te zijn gegaan drong het ook tot mij door: dit spel is moeilijk, erg moeilijk. Hier moet flink op getraind worden.

Trainingskamp

Afijn, wat moet dat moet, dus bouwden we voor de gelegenheid het redactiehok om tot een compleet trainingskamp. Cola en chips in de aanslag? Ja, we kunnen er tegenaan. Voor de eerste trainingsdag zag het schema er als volgt uit: het verkennen van de tegenstander en een kleine opwarmer. Voor dit doel is level 1 gemaakt. Na een uurtje spelen is het doel voor deze dag bereikt.

Het veld van Zenith ziet eruit als een grote baan van lichtblauwe badkamertegels met veel hoogteverschillen. Het is een soort weg. Hierop stuitert een grote glimmende kogel. Het is jouw doel om deze kogel naar het einde van het level te stuiteren.

3D Flippen man!

30

SCORE

100 keer stuiteren

Er zijn natuurlijk enkele problemen. Om naar het einde van het level te komen mag je maar honderd keer stuiteren. Maar hoe sneller je beweegt hoe hoger je stuitert en hoe moeilijker de kogel om hindernissen heen te sturen valt. Want ieder level barst natuurlijk van de hindernissen en obstakels. Deze bestaan uit gapende gaten, bijtend zuur, lava en nog meer van dit soort narigheid. Gelukkig zijn er ook 'good guys', zoals de save points en punten waar extra fuel (brandstof dus) gehaald kan worden. Want als je fuel op is (na je 100 keer stuiteren) zonder dat je het level volbracht hebt, ben je af. Natuurlijk moet er ook gescoord worden. Dit doe je door het raken van verschillende punten op het veld. Hier geldt, net als met gewoon flipperen, hoe moeilijker het punt te raken is; hoe meer punten je ervoor krijgt. Zo zijn er ook extra ballen te verdienen door bijvoorbeeld het op het juiste moment raken van smiles.

Psychisch zwaar

Dag twee van het trainingskamp wordt al wat zwaarder. De kramp in de vingers begint toe te slaan en vooral psychisch wordt het een flinke opgave. We zijn namelijk ondertussen aangekomen op level 2. Dit is uiteraard niet meer voor de rookies. Er komen steeds meer bewegende onderdelen in het veld, die absoluut niet gemist dienen te worden. En de veldjes waar je op terecht moet komen om de overkant te halen worden steeds kleiner. Je snapt wel dat het steeds moeilijker wordt om het volgende savepoint te halen. Gelukkig is er nog genoeg cola en is ook de spirit nog volop aanwezig.

Voor de veteranen

We zijn nu aangekomen op level 3 en hier blijkt al snel dat dit voor de echte veteranen is. Het volgende save point lijkt nu echt niet meer te halen, de cola is op en de frustraties om die kogel verder te krijgen dan de vorige poging wordt steeds groter. Teleurgesteld kijken wij naar de grond. Het ziet er naar uit dat we het kamp voortijdig af moeten breken... Maar gelukkig, daar komt weer een nieuwe lading cola aan. Laten we het dan nog maar een keer proberen, want het is eigenlijk toch wel een erg leuk (lees verslavend) spel.

Misselijk makend

Zenith is een erg vindingrijk en origineel spel. Ik vind het een van de leukste actiespellen die zijn uitgekomen op CD-i. Grafisch ziet het er echt prima uit (je wordt af en toe zelfs misselijk van dat 3D-gestuit met je bal) en de muziek is lekker pittig. Het spel is in het begin erg moeilijk maar de besturing heb je gelukkig vrij snel onder de knie. Het principe van Zenith is eenvoudig, maar je concentratie kun je nooit op een laag pitje zetten. Soms kom je hindernissen tegen waar je bij wijze van spreken met je ogen dicht langskomt, maar bij diezelfde hindernis ben je de volgende keer een flinke poos zoet. Kortom, eindelijk weer een titel waar terecht en vol verwachting naar uitgeken kan worden. Als het goed is kunnen we Zenith voor het eind van dit jaar verwachten. Houd hem in de gaten!

EXIT

SPORT

EXPLODING Snowboarding

De zomer is nog maar net ten einde of iedereen zit alweer met de winter in het hoofd. Wanneer er dan een pak sneeuw valt, ben ik iemand die het liefst mijn sleetje uit de schuur haalt en van de Hoge Duin en Daalse weg naar beneden scheurt. Vreselijk leuk, maar niet echt spectaculair. Daarvoor hebben we andere sporten. Skiën is een optie, maar dat gaat sommigen nog niet ver genoeg. Die zweren bij snowboarden. Wij begonnen op Video CD: met *Exploding Snowboarding!*

ROM HELWEG

Snowboarden is inmiddels al lang niet meer een sport waarbij je op een goed gevormde plank door de sneeuw naar beneden suist. Voor de echte fans is snowboarden een echte 'way of life'.

Board-o-maniacs

Deze Video CD zou je op verschillende manieren kunnen bekijken. Als trainingsvideo voordat je op reis gaat, omdat je eindelijk door je vrienden bent omgepraat, maar ook als spetterende documentaire over Board-o-maniacs. Wil je namelijk een beetje 'cool' op het sneeuwdek verschijnen, dan moet je wel het een en ander weten. Je drinkt thee en bier, je ontbijt zo stevig mogelijk en de volumeknop van je walkman of ghettoblaster komt niet onder de 8 (op een schaal van tien).

Engeland wintersportland?

De Video CD is gemaakt in Engeland. Engeland als wintersportland? Dit eiland leverde overigens wel de vrouwelijke wereldkampioen freestyle snowboarden. Zie je het voor je? Een après ski in een pittoresk huisje tegen een besneeuwde heuvel in het Engelse landschap. Nee, ieder jaar trekken er horden jonge Engelsen op uit naar Frankrijk, Oostenrijk en Zwitserland om daar de hellingen onveilig te maken. Ze huren een kamertje voor twee personen, leggen daar zes matrassen in en zijn in hun eigen paradijsje van veel bier en knetterharde muziek. En natuurlijk hun snowboards.

Roekeloze waaghalzen

Exploding Snowboarding begint met een aardige intro. "Iedereen ziet snowboarders als een stelletje roekeloze waaghalzen die ieder gevoel voor gevaar aan hun boots lappen." Wanneer je dan denkt dat ze dat gaan tegenspreken, is dat niet het geval. Je krijgt schitterende beelden te zien van een stel jonge wilden die de meest halsbrekende toeren uithalen met niets anders dan een plank onder hun voeten. Sprongen van een hoogte waar ik niet eens vanaf zou durven kijken, snelheden die ik in mijn auto nog gevaarlijk zou vinden en alles met een gemak alsof ze in een kopje thee zitten te roeren.

Snowboard attitude

Vervolgens krijgen we de eerste les in 'snowboard attitude'. Hierbij is het gebrek aan ondertiteling een gemis. De clowneske man die vertelt welke termen en welke muziek je moet gebruiken is bijna onverstaanbaar, maar dat zijn echte snowboarders ook. Alle Groovy Dudes, Fabs, Awesomes en Mega's passeren in sneltreinvaart de revue. Leerzaam? Nee, meer een grapje, want hij wordt vrij snel opgevolgd door onze instructeur die ons vertelt over de verschillende materialen die we moeten gebruiken.

Verskillende boards

Voor iedere vorm van snowboarden zijn er andere boards te verkrijgen. Symmetrische boards die allebei de kanten op kunnen voor de halfpipes en het freestyle alpine boarden en de speedboards die maar één kant op kunnen. Ook de manier waarop de schoenen worden bevestigd verschilt van soort tot soort. Op de Video CD wordt vooral gesproken over de freestyle snowboards, waarbij de schoenen haaks op de glijrichting staan.

Le snowboard

Les twee in snowboard attitude gaat over het grootste probleem dat Engelsen met Fransen hebben: de taal. De makers hebben een simpele oplossing gevonden: Wanneer je in een winkel naar een snowboard vraagt, zeg je gewoon: "Le snowboard". En de bevestiging van de schoenen in het Frans is dan ook "Le binding". Zie je wel: Frans en Engels liggen eigenlijk verrassend dicht bij elkaar.

Warming up

De volgende instructies van Exploding Snowboarding gaan voornamelijk over de voorbereiding van het snowboardfestijn. De warming up ziet er voornamelijk grappig uit, maar het zal wel ergens voor nodig zijn. De instructeur ziet er de humor gelukkig van in: "Wanneer je je armen zo beweegt kan je er kakelende geluiden bij maken, maar het hoeft niet." Vervolgens kunnen we dan eindelijk het board onderbinden en eens kijken welke bewegingen we moeten maken. Een hupsje hier, een glijertje daar en zelfs met ons gewicht het board buigen. Het ziet er al aardig uit.

Vallen doen we allemaal

Dan komen we bij de lift aan die ons naar boven brengt. Uitgebreid krijgen we te zien hoe we op de veiligste manier van deze liften gebruik kunnen maken en hoe we er zonder kleerscheuren vanaf komen. Wanneer we dan eindelijk bovenaan zijn, houdt de instructie eigenlijk op. Misschien willen de makers zeggen: "Vanaf nu zoek je het zelf maar uit. Vallen doen we allemaal wel eens, daar word je hard van. Neem voor meer informatie contact op met een instructeur ter plaatse." Misschien is dat ook wel het beste. Jouw persoonlijke manier van snowboarden kan het best door een persoonlijke instructeur aangeleerd worden. Niet via een algemene Video CD.

Kick van je leven

Al deze informatie wordt gelardeerd met bonte, spectaculaire beelden van snowboarders in actie. Af en toe een sfeerbeeld van een hotelkamertje met snowboarders die net uit hun bed komen en een stevig ontbijt maken, voordat ze een sneeuwstorm gaan trotseren. Snowboarders mogen hun muziek dan hard draaien, ik ben erg te spreken over de muzikale keuze op de Video CD. Lekker sappige Funk Rock met klinkende hooks als "Bikini-a-Gogo", "There's just us" enzovoort. Voor de muziek hoef je het kennelijk niet te laten. Misschien moet je je over een paar angsten heenzetten, maar dan heb je volgens mij de kick van je leven.

BiosDisk 10

Napoleon

Beetje slap aftreksel van de destijds juchend ontvangen dierenfilm Babe. Ditmaal neemt de 10 maanden oude Golden Retriever pup Napoleon de hoofdrol voor zijn rekening. Hij komt in Australië terecht en maakt daar vanzelfsprekend een hoop vrienden.

De jonge stegosaurus

The Lost World

Vooral spectaculair vervolg op Spielberg's kaskraker Jurrassic Park. Oude bekende Jeff Goldblum (The Fly) moet wederom de strijd aan gaan met sjacherijnige Dino's. De show wordt gestolen door de dinosaurïers die nog levensechter zijn dan hun voorgangers.

Smilla's Sense of Snow

Thriller over een ijsdeskundige uit Groenland die op onderzoek uitgaat als haar buurjongetje van het dak afvalt en om het leven komt. Volgens de politie een tragisch ongeval, maar zij vermoedt dat hij vermoord is.

En zoals u iets met God heeft heb ik iets met sneeuw.

A Life Less Ordinary

Zeer afwijkend liefdesverhaal van de makers van Train-spotting. Twee engelen krijgen de moeilijkste opdracht uit hun carrière als ze een portier en omhoog gevallen yup aan elkaar moeten koppelen. Een onmogelijke taak, maar een heerlijke film.

Volcano

Weer een nieuwe rampenfilm met een vulkaan in de hoofdrol. Ditmaal blijkt het gevaar echter recht onder Los Angeles te schuilen. In een voortdurende explosie van actie moet Tommy Lee Jones (Men In Black) ervoor zorgen dat de stad niet in een tweede Pompeï verandert.

Absolute Power

Sterke thriller met topacteurs. Meesterdief Clint Eastwood besluit zijn laatste kraak te zetten bij een rijke zakenman. Diens vrouw komt echter thuis met haar minnaar, de president van de VS (Gene Hackman), en komt bij een handgemeen om het leven. Aan Eastwood de taak om te voorkomen dat alles in de doofpot verdwijnt.

My Best Friend's Wedding

Romantische komedie met 'Pretty Woman' Julia Roberts. Ditmaal is het paniek in de tent als een jeugdvriend gaat trouwen en ze ontdekt dat zij eigenlijk toch wel van hem houdt. Het actieplan om hem voor zich te winnen staat garant voor chaos.

Austin Powers

Knotsgekke James Bond-parodie met superflauwe humor voor de liefhebbers.

Mike Myers (Wayne's World) was in de jaren 60 Englands meest succesvolle geheim agent. Na dertig jaar ingevroren te zijn geweest, wordt hij ontdood om de wereld te redden van zijn aartsvijand Dr. Evil.

Event Horizon

Bloedstollende Science Fiction thriller over een verdwenen

ruimteschip, dat ineens weer opduikt in de buurt van Neptunes en noodsignalen uitzendt. Het schip is in andere zonnestelsels geweest en is niet leeg teruggekomen!

Contact

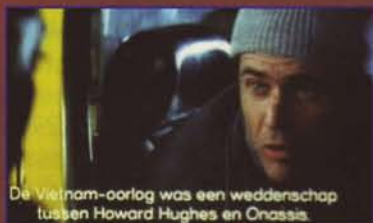
Jodie Foster als bekritiseerd buitenaardse-radio-signalen-deskundige die een signaal oppikt van de ster Vega. Het blijkt de blauwdruk voor een transportschip te zijn en er breekt wereldwijd tumult los over de vraag hoe vriendschappelijk dit buitenaardse contact is.

Addicted to Love

Niet bijster originele, maar altijd leuke romantische komedie met (natuurlijk) Meg Ryan

en Matthew Broderick. Beiden zijn door hun partners gedumpte en de één wil wraak terwijl de ander zijn geliefde wil heroveren. Cupido heeft echter andere plannen.

De Vietnam-oorlog was een weddenschap tussen Howard Hughes en Onassis.

Conspiracy Theory

Onderhoudende thriller met paranoïde taxi-chauffeur Mel Gibson die overal samenzwe-

ringen ziet en nuchtere officier van Justitie Julia Roberts. Als blijkt dat één van Gibson's theorieën klopt breekt de hel los.

Paradise Road

Indrukwekkend drama naar een

waargebeurd verhaal over een groep vrouwen die in de Tweede Wereldoorlog weet te overleven in een kamp van de Japanners. Hun belangrijkste overlevingsmiddel vormt het zangkoor dat ze ondanks alles in stand houden. Met Glenn Close en Frances McDormand.

Wat betekent moet 'GGVH' hebben? Ik weet niet of ik dat heb.

Career Girls

Leuke en soms gevoelige film over twee jeugd-vriendinnen die elkaar door hun carrière uit het oog hebben verloren. Als ze elkaar na 6 jaar weer tegenkomen komen de herinneringen van hun studietijd en innige vriendschap weer boven.

Roseanna's Grave

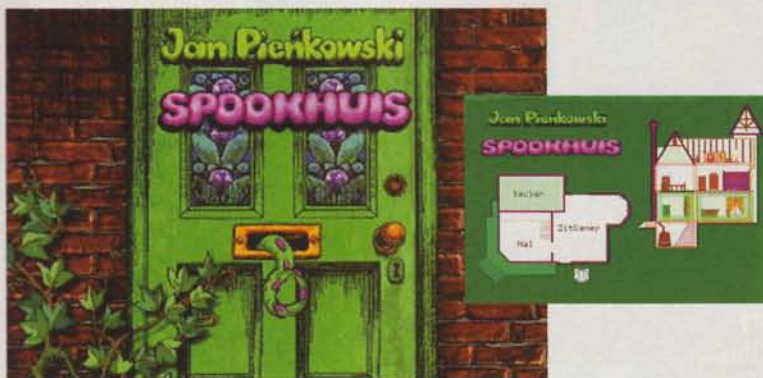
Meesterlijke en gevoelige komedie over de eigenaar van een Italiaans eethuis die ervan overtuigd is dat zijn vrouw ongeneeslijk ziek is. Omdat zij begraven wil worden op het bijna volle plaatselijke kerkhof, neemt hij de onmogelijke taak op zich om iedereen in het dorp hoe dan ook in leven te houden.

Kinderspel

Eindelijk is er weer een nieuwe kinder-CD-i op komst. Wij hebben nog een vroege versie bekeken, maar zo te zien is-ie al helemaal af en kunnen we hem binnenkort verwachten. We hebben het over *Het Spookhuis* van Jan Pienkowski. En zoals de titel al doet vermoeden is het nog een hele spannende CD-i ook!

LENNIE PARDOEL

Keldersleutel zoeken

Als je de CD-i start kun je uit zes talen kiezen: Duits, Engels, Frans, Italiaans, Spaans en Nederlands. Heb je gekozen dan word je met een echostem *Het Spookhuis* binnen geleid. Je belandt in de hal van zo'n ouderwetse villa, waar je hoort dat je de sleutel van de kelder moet zoeken. De cijfercode staat weliswaar eerst onder in beeld, maar verdwijnt als de griezelige (valt wel mee hoor) stem klaar is met het uitleggen van het spel. Dan is het dus tijd om te beginnen. Met de afstandsbediening beweeg je de 'mot' naar de verschillende kamers. Trekt hij zijn vleugels in, dan weet je dat er wat te klikken valt. Maar let op: zie je tijdens je bewegingen over het scherm een sleutel oplichten, wees er dan als de kippen bij, want die heb je nodig voor het ontcijferen van de code.

Wisselende code

Die mot vind je zowat overal. Ben je in de huiskamer dan zie je 'm op de kat, op de muizen, in de boekenkast, in de gordijnen en op nog veel meer zitten. Klik maar eens op de kat, dat arme beest. Alhoewel... eigen schuld, had-ie maar niet achter de muizen aan moeten zitten. Of er een sleutel in deze kamer te vinden is, weet je niet van te voren, dat is afhankelijk van de code die je moet raden. En dat is nu juist het leuke van dit spel. De code is elke keer weer anders en de sleutels liggen dus steeds op andere plekken. Zie je een pijl in plaats van een mot dan kun je daar het vertrek verlaten.

Er zijn drie verdiepingen in het huis. Beneden vind je de huiskamer, de keuken en de hal met het trappenhuis. Boven zijn er de badkamer en de slaapkamer en helemaal boven vind je de zolder. Heb je vijf sleutels gevonden dan mag je de kelder openen en lekker gaan griezelen.

Het Spookhuis

Lekker

Spelletjes

Tijdens je zoektocht naar de sleutels, kun je allerlei spelletjes doen. Zo vind je in de keukenlaatjes een memoryspel, waarbij twee gelijke doodshoofden, toverdrankjes, botten en meer van dat soort attributen bij elkaar gevonden moeten worden. Heb je ze allemaal dan krijg je als beloning een duivels orkest te horen en te zien. Je kunt het zo vaak spelen als je wilt. En de volgende keer dat je het geheugenspel speelt, zitten de plaatjes vanzelfsprekend op een andere plek.

In de badkamer is een 'boter kaas en eieren-spel' te vinden. De tegenstander is de CD-i-speler. Je speelt met kruisen van botten of met doodshoofden. Wie er het eerst drie op een rij heeft, wint. Klik op de geblokte handdoek en je kunt beginnen.

Een smakelijk griezelspel tref je aan op zolder. Daar kun je de spin vanuit zijn web motten laten vangen. Het is zo'n spelletje waar zowel ouder als kind niet genoeg van krijgen. Leerzaam voor je kind om beweging te oefenen door de bediening van een pijltjes-paneel naast het web. De richting van de spin moet daar namelijk op aangeklikt worden. Is de mot bereikt dan wordt-ie met veel gesmak verorberd.

Orgelmuziek

Het Spookhuis is een leuke CD-i met gekke truukjes en spelletjes. Dit alles onder begeleiding van onheilspellende orgelmuziek. Het griezelen is eerder leuk dan spannend of eng. Begrijpelijk natuurlijk, want deze CD-i is bedoeld voor kinderen tussen de 4 en 8 jaar. Kleintjes kunnen nu eenmaal nog niet bevatten dat al die enge dingen niet echt zijn, dat besef komt pas later. Deze CD-i is overigens ook als CD-ROM verkrijgbaar. We hopen dat *Het Spookhuis* voor de feestdagen in de winkels ligt.

Interactief kindernieuws:

Het boek *De Tasjesdief* van de gelijknamige film is weer in een nieuwe uitgave te koop. Nu met een foto uit de film op de cover. Het is een prachtig boek en zeker de moeite waard om naast de Video CD aan te schaffen, want niet alleen de film sleepte allerlei prijzen in de wacht. Ook het boek werd terecht bekroond met onder andere de eerste prijs van de Nederlandse kinderjury (1990). Mieke van Hooft werd ook voor 1997 getipt voor deze prijs met haar boek *Straatkatten*. De boeken (rond de f 20,-) worden uitgegeven bij Uitgeverij Holland in Haarlem.

Robert Hoffmann's *Jeugdfilmgids* geeft een overzicht van 2300 bioscoop- en videofilms. Bij iedere film staan een leeftijdsaanduiding en waarderingssterretjes. Maar die twee-en een halve ster voor *Lang leve de koningin* van Esmé Lammers vind ik echt te weinig. Dat had toch een kroontje (dik vier sterren) moeten zijn. Ook *De Tasjesdief* krijgt te weinig sterren. Niettemin is dit 350 pagina's tellende boek een waardevol naslagwerk, dat snel een beeld geeft van het genre, land van herkomst, regie, acteurs, inhoud een tijdsduur. (Piramide, Amsterdam, f 34,90.)

Over films gesproken; Bij Warner Home Video komen weer nieuwe Nederlandstalige sprookjes uit, namelijk *Sneeuwwitje*, *Kikkerkoning* en *Doornroosje*. De prijzen zijn verlaagd naar f 29,95. Wie *Roodkapje*, *Repelsteeltje* en *Hans en Grietje* al kent weet hoe goed ze zijn. De sprookjes worden namelijk gespeeld door 'echte mensen' in hedendaagse stijl, zonder dat de romantiek ervan verdwijnt. De stemmen zijn van bekende Nederlandse acteurs.

Waarschijnlijk overbodig te vertellen - maar het is wel een van de mooiste - is dat er een nieuwe Disneyfilm op Video te koop is, namelijk *De Klokkenuider van de Notre Dame*.

Heksen zijn overal, in sprookjesboeken, op CD-ROM's. Maar Francine Oomen heeft een nieuw type heks gecreëerd, namelijk een computerheks. Inmiddels is al weer een tweede boek verschenen van deze hedendaagse heks: *Computerheks in gevaar*. En dit keer is er een heus 'Inter-heksen-net' waar je haar kunt ontmoeten. Ook Karel uit de computerwinkel komen we weer tegen. Hij wil wraak op Ursula de computerheks nemen. Ik ben benieuwd of de Nederlandse kinderjury het net zo'n geslaagd boek vindt als wij hier thuis. f 19,90, Van Holkema & Warendorf, Houten.

griezelen!

Hij heeft niet alleen het kinderboekenweekgeschenk *Olifant en de Tijdmachine* op zijn naam staan, maar won onlangs

ook nog het Gouden Penseel voor zijn boek *Kikker is Kikker*. Max Velthuijs is dan ook eigenlijk overbezet. Als vakman in hart en nieren weet hij echter dat al die aandacht erbij hoort en dus maakte hij ook even tijd voor CD-interactief. Zijn bekendste karakter Kikker is immers ook bekend van Video CD.

LENNIE PARDOEL

Drukke Kikker

Kikker is Max Velthuijs' bekendste prentenboekdier en heeft intussen een druk leven. Binnenkort verschijnt het achtste of negende boek (de tel waren we beiden even kwijt) en ook een verhaal dat indertijd speciaal voor de PTT werd gemaakt en tot nu toe alleen op scholen is verspreid zal binnenkort in de winkel te koop zijn. En dan is er nog een animatiefilm over Kikker in de maak, al is die nog niet één, twee, drie af. "De makers hebben snel de neiging er van alles bij te verzinnen en dat wil ik niet", aldus Velthuijs. "Ik hou niet van onnodige tierlantijnen. Ook de bewegingen geven Kikker meer expressie en hebben meer artistieke inbreng van mijn kant nodig dan ik verwachtte. Eigenlijk had ik gehoopt me daar minder mee te hoeven bemoeien."

Max Velthuijs
Olifant en de tijdmachine

Karaktertrekken

Voor ons gesprek heb ik de Video CD *Kikker en het Vogeltje* nog eens goed bekeken en kwam de vraag in mij op wat voor karaktertrekken Velthuijs aan zijn creaties verbindt.

"Kikker? Die zou ik naïef en onschuldig noemen, zo'n goeie slungel. Je kunt hem van alles wijsmaken. Varkentje daarentegen is meer een pinnig huisvrouw, dat ervan houdt dat alles opgeruimd is. Ook mag ze graag lekker eten koken. En Krokodil, dat is natuurlijk een onbetrouwbaar en vals dier. Hij heeft ook wel zijn goede kanten hoor, maar over het algemeen kan je niet van hem op aan. Terwijl je Olifant altijd kunt vertrouwen. Het is een goedgelovig en een beetje onhandig dier, maar hij is niet dom. Eerder wat traag."

En Eend, waarmee Kikker in een van de verhalen wil trouwen?

"Eend is een beetje rellerig. Ze houdt ervan de boel op stang te jagen en is altijd uit op een nieuwtje"

Op mijn vraag welk belangrijk beest we nog zijn vergeten antwoordt Velthuijs onmiddellijk: "Haas natuurlijk! Dat is de intellectueel van het gezelschap. Hij is ook de enige die goed kan lezen, de olifant leest ook wel eens wat, maar niet noemenswaardig. De andere dieren lezen helemaal niet."

Velthuijs

Interview

Mooie avonden

Op mijn vraag of hij met al die drukte vroeg naar bed gaat, begint hij te lachen. "Nee dat zou ik zonde van mijn dag vinden, de avonden zijn juist het mooist. De ochtenden zijn ook mooi, maar meer om een beetje voor me uit te mijmeren en ideeën op te doen. 's Middags begin ik meestal met werken. Op dit moment komt daar echter niet zoveel van, vanwege alle belangstelling. Voordat je het weet duren de ontmoetingen langer dan je gepland hebt, het loopt altijd uit. Maar dat geeft niet, dat hoort erbij." Wat er op Video CD ook bij hoort zijn de stemmen van Peter Noland en Burny Bos. Deze vriendelijke en vooral amusante vertellers brengen de dieren nog meer tot leven. *Kikker en het Vogeltje* is een prachtige combinatie van tekeningen, tekst, muziek en leuke karakters. Daarom niet alleen voor je eigen kinderen een waardevolle aanschaf, maar ook een zeer origineel kado om weg te geven.

Kikker en het vogeltje

Het titelverhaal van de mooie Video CD *Kikker en het Vogeltje* toont Kikker in al zijn onschuldigheid. Wanneer hij een vogeltje op de grond vindt met zijn pootjes in de lucht, vraagt hij zich heel naïef af waarom hij niet meer zingt.

In *De Beer en het Varkentje* zorgt Varkentje ervoor dat er genoeg eten voor de winter is, terwijl Beer onbezorgd geniet van de dag van vandaag. Het gevolg is dat Beer in de winter zonder eten zit. Gelukkig redt Beer Varkentje van de verdrinkingsdood en voelt Varkentje zich verplicht voor Beer te zorgen.

In *De Eend en de Vos* wil Vos zo'n lekker hapje als Eend niet laten lopen. Maar dit keer is Eend de Vos veel te slim af en uiteindelijk worden ze zelfs nog vrienden.

Eend is voor Kikker de vrouw waarmee hij wil trouwen. Hij is stapelverliefd op haar in *Kikker is verliefd*. Gelukkig blijkt de liefde wederzijds te zijn en trouwen ze.

Krokodil en het meesterwerk laat Krokodil in al zijn onbetrouwbaarheid zien. Wanneer hij merkt dat Olifant niet kan kiezen, verkoopt hij hem gewoon een leeg doek en zegt daarbij dat je er alles op kunt zien wat je zelf wilt. Dat scheelt Krokodil immers een heleboel werk.

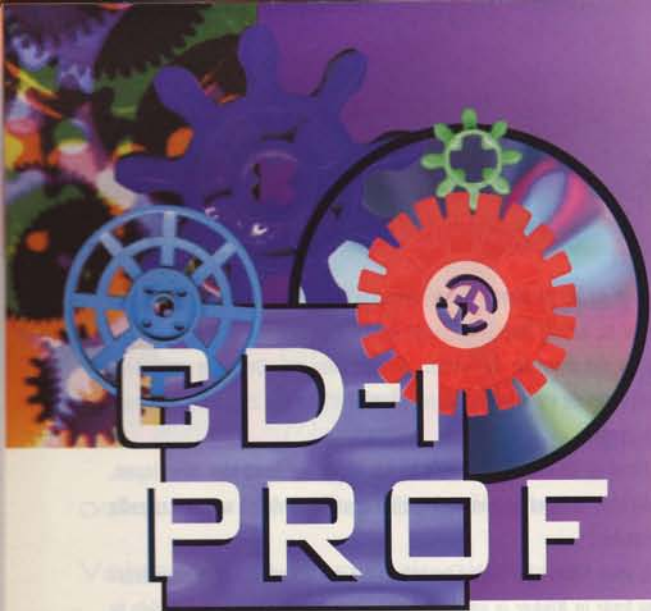
De onbetrouwbaarheid van Krokodil komt ook aan het licht in *De Olifant en de Krokodil*, waarin Krokodil met Olifant ruilt van huis en voor doet komen alsof hij een heel groot huis heeft, terwijl het in werkelijkheid een veel te laag kippenhok is. Maar Olifant is niet dom en zorgt ervoor dat Krokodil zelf weer terug wil naar zijn kippenhok.

Ook in *Trompet voor Olifant* laat Olifant het er niet bij zitten. Wanneer Krokodil geen rekening met hem wenst te houden, zorgt hij ervoor geen last meer te hebben van Krokodil. Dit kan Krokodil niet uitstaan. Door het goede karakter van Olifant komt alles toch nog goed.

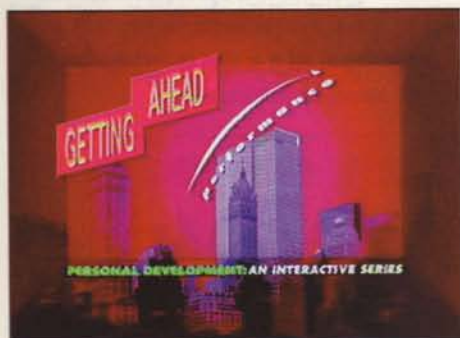
over zijn dieren

Het bedrijfsleven maakt steeds meer gebruik van CD-i. Dit medium leent zich daar uitstekend voor. De professionele toepassingen zijn zeer divers in allerlei verschillende branches. Maandelijks berichten wij in deze rubriek over de nieuwste professionele toepassingen.

ROB SMIT

Vandaag, beste lezer, is de eerste dag dat we ophouden met het verspillen van tijd. We doen dat aan de hand van een CD-i getiteld *How To Improve Your Life By Making Time*. En o wee

als iemand opmerkt dat hij GEEN TIJD heeft voor die flauwekul. Wie zijn tijd efficiënt indeelt houdt namelijk ZAT tijd over om CD-i-programma's te bekijken. Of om stukjes te lezen in CD-Interactief.

Te hoge werkdruk?

Iedereen kent de situatie waarin je de hele dag hard gewerkt hebt maar er aan het eind van de dag desondanks niks uit je handen gekomen lijkt te zijn. Daarbij maakt het niet uit of je zakenman, huisvrouw of journalist bent, het overkomt je ongeacht je beroep. "Ik had niet genoeg tijd om alles af te krijgen", is een veelgehoorde opmerking in dat verband, en er wordt ook nog iets gemompeld over een "te hoge werkdruk" en "de maatschappij die steeds jachtiger wordt." Nu zal dat in bepaalde gevallen zeker het geval zijn, maar heel vaak komt dit gevoel van onmacht voort uit een onvermogen om je tijd op een efficiënte manier in te delen.

Dat menen althans de makers van de CD-i *How To Improve Your Life By Making Time* en ik denk dat ze daar gelijk in hebben. (Dit stukje had bijvoorbeeld vorige week al ingeleverd moeten zijn en toch zit ik

nu nog te schrijven). Het programma maakt deel uit van *Getting Ahead*, een serie Interactive Picture Discs (je zult nu hopelijk wel geraden hebben dat het om een Engelstalige schijf gaat) speciaal bedoeld om je persoonlijke ontwikkeling op een hoger plan te brengen. Het programma is opgezet als een soort TV-show met een panel waarvan de leden door de kijkers gebeld kunnen worden.

Irritant opgewekte yuppen

Helaas is het bovenstaande een veel te dure omschrijving voor het gebodene. Genoemd panel bestaat uit drie irritant opgewekte yuppen met onsmakelijk netjes geföhnde haren, te weten gastvrouw Beth Thomas en consultants Rudy Lucier en Michael Cooper. Het ergste is dat ze niet live in beeld zijn, maar alleen voorkomen in een aantal stills waarbij Beth, Rudy en Michael een soort hoorspel opvoeren. Als het onderwerp verandert verandert ook de afbeelding, en zo zie je het tijdbesparende drietal in steeds weer andere, waarschijnlijk humoristisch bedoelde, situaties. Het geheel heeft nog het meest weg van de slecht nagesynchroniseerde en ongeloofwaardig geacteerde 'advertorials' op RTL 5 en SBS 6, met dat verschil dat nasynchronisatie en acteren achterwege zijn gebleven. Het verschil tussen huishoudelijke wonderapparaten of hyper-efficiënte fitness-apparaten enerzijds en tijdsbesparing als nieuwste trend voor iedereen die zich hip, jong en snel voelt blijkt dus kleiner te zijn dan je denkt. Inhoudelijk heeft het pro-

gramma echter wel degelijk wat te bieden. Daarom zal ik ophouden tijd te verspillen aan de kapsels en acteertalenten van de gastvrouw en -heren en bij de les blijven.

Drie stappen

Om aan Time Management te doen, zo meent onze Beth, is het eerst nodig om de manier waarop je je leven ingedeeld hebt - zowel thuis als op het werk - te analyseren. Daaruit kun je dan een methode afleiden om de manier waarop je dagelijks met de beschikbare tijd omgaat te verbeteren. En omdat de mens al decennia lang met een vermeend tekort aan tijd worstelt zijn er al heel wat gereedschappen ontwikkeld om die methode vorm te geven. Beth, Rudy en Michael doen dat in drie stappen, in het CD-i-programma resulterend in drie schermknoppen. Die leiden noodzakelijkerwijs tot drie programma-onderdelen, getiteld Theme Chooser, Themes en Key Words.

Theme Chooser

In het eerste onderdeel word je geconfronteerd met zes vragen. Volgens Beth moet je die beantwoorden om tot de voor jou beste invalshoek voor het programma te komen. In de praktijk blijken ze slechts te bewijzen dat *How To Improve Your Life By Making Time* niet alleen met een beperkt visueel ontwerp, maar ook met een slechte interactieve vormgeving behept is. Immers, het zou logisch zijn dat het programma, op basis van de manier waarop je de zes vragen beantwoordt, een op jouw situatie toegespitste keuze zou maken uit het beschikbare cursusmateriaal. Dat is echter niet wat er gebeurt. Al nadat je één vraag beantwoord hebt springt het programma naar een onderdeel waarvan de keuze in veel gevallen willekeurig lijkt. En dat is de voor mij beste invalshoek voor het programma? Kom nou!

Naarmate je meer van het programma onder ogen krijgt begin je te snappen waar dat gebrek aan samenhang door veroorzaakt wordt. Je blijkt namelijk gewoon doorgesluist te worden naar een fragment uit het programma-onderdeel Themes. Omdat de oorspronkelijke context ontbreekt is het materiaal echter behoorlijk uit zijn verband gerukt. Themes gaat namelijk in op vragen van 'bellers', waardoor je vanuit de Theme Chooser midden in een telefoongesprek gedumpt lijkt te worden.

En klonken die bellers nou nog maar als werknemers die worstelen met hun dagindeling dan zou het aanhoren van die dialogen nog enigszins draaglijk zijn. Maar nee, zowel de bellers als de vragen klinken zo 'fake' als het maar zijn kan. Ik heb vroeger Nederlands gestudeerd en in die tijd - het was eind jaren zeventig - werden er bij het vak Taalbeheersing altijd video-opnames gemaakt die je aan het eind van de les dan moest 'evalueren'. Nou, van zo'n videoband heeft dit CD-i-programma veel weg, maar dan zonder bewegende beelden.

Themes

Het tweede deel van het programma, ik noemde het zoëven al, heet Themes. Hier worden vijf mogelijke oorzaken op een rijtje gezet voor het inefficiënt omgaan met de tijd die je privé of op het werk ter beschikking staat. Aan dit onderdeel kun je zien dat er over de inhoud toch wel nagedacht is - jammer alleen van de klungelige manier waarop het geheel gepresenteerd wordt.

Productieve uren

In Time And You gaat het om jou en om hoe je je tijd indeelt. Je kunt nu eenmaal niet alles doen, en dus moet je keuzes maken. Die keuzes hebben zowel met je werk als met je persoonlijk leven te maken. Zo

BEDRIJF OP SCHIJF

moeten de doelen die je in je leven nastreeft stroken met de doelen van het bedrijf waar je werkt. Werk je in het financiële centrum van de stad en maak je lange dagen? Ga dan dichterbij je werk wonen om zo meer vrije tijd tot je beschikking te hebben, of juist verder weg in de rust van de natuur om beter te kunnen ontspannen.

Ook is het belangrijk om je eigen vaardigheden te ken-

nen. Het is namelijk verstandig om je het meest intensief bezig te houden met datgene waar je het best in bent, want alleen dan verspil je zo weinig mogelijk tijd. Dat alles heeft op zijn beurt weer alles te maken met inzicht in je persoonlijke ritme. Iedereen heeft productieve en improductieve perioden en dus het is belangrijk om je werk aan dat ritme aan te passen. Doe de moeilijke dingen in de productieve uren en de routinematige dingen in de improductieve uren. Tegelijkertijd zul je moeten leren om je aan te passen aan onverwachte externe factoren, zoals bezoekers die onaangekondigd langskomen.

Logboek bijhouden

Work Time gaat over de manier waarop je je tijd indeelt tijdens je werk. Is je werkomgeving goed doordacht zodat je alles snel kunt vinden, of is deze het resultaat van een aantal toevallige factoren zodat je altijd naar alles moet zoeken? Beschik je over een goede werkschrijving, zodat je weet wat jouw taken zijn en welke die van iemand anders? Voor je het weet doe je behalve je eigen werk ook dat van je collega's.

Een handige manier om er achter te komen hoe je dag nu eigenlijk in elkaar zit is door het bijhouden van een logboek. Denk je dat je weet wat je iedere dag doet? Vergeet het maar, je zult schrikken als je aan het eind van de week je logboek terugleest! Een logboek bijhouden heeft echter alleen maar zin als je ook iets met die informatie doet. Verdeel die informatie dus in tijdsbesteding die je niet (zoals vergaderingen) en tijdsbesteding die je wel zelf in de hand hebt. Pas dan weet je écht hoe je dagindeling er uitziet.

Externe tijdverspillers

In Time Wasters maak je kennis met een aantal externe factoren die tot improductiviteit kunnen leiden. Je contacten met collega's, klanten en leveranciers kunnen ongewild heel wat tijd opslokken. Laat anderen dus duidelijk weten wanneer je wel en niet aanspreekbaar bent.

Vergaderingen zijn misschien wel de ergste vorm van tijdverspilling. Vraag je daarom af of een bepaalde vergadering nodig is, en zo ja, of je de hele vergadering wel aanwezig moet zijn. Is er voor bepaalde vergaderingen niet een beter alternatief voorhanden? Ook een inefficiënte werkomgeving kan de productiviteit negatief beïnvloeden. Als er in een kantoorgebouw van vijf etages bijvoorbeeld maar één fotokopieerapparaat staat moet iedereen die een kopie wil maken niet alleen een behoorlijke afstand afleggen, maar verdoet ook zijn tijd met wachten. Een kantoor dichterbij het fotokopieerapparaat, meer fotokopieerapparaten of eindelijk eens dat computernetwerk zodat er helemaal niet meer gefotokopieerd hoeft te worden zijn mogelijke oplossingen voor dit probleem.

Een laatste remmende factor kan worden gevormd door bedrijfsprocedures. Ooit zijn ze in het leven geroepen om de zaken te stroomlijnen, maar is dat nog steeds het geval? Is dat niet zo, kijk dan of je daar verandering in kunt brengen.

Gereedschappen en delegeren

Time Tools gaat in op de gereedschappen waarmee je je tijd zinvol kunt indelen. Agenda's, kalenders en planners behoren tot die gereedschappen, maar houd er altijd rekening mee dat dit hulpmiddelen zijn, geen voorschriften. Je moet zelf je prioriteiten blijven stellen, want je zult altijd geconfronteerd worden met niet geplande gebeurtenissen.

Delegeren is een andere manier om het werk op tijd af te krijgen, maar dat is een hele kunst. Je kunt namelijk niet verwachten dat anderen het werk op dezelfde manier uitvoeren als jij. Je moet dus leren om niet alleen het werk, maar ook de bijbehorende verantwoordelijkheid uit te besteden.

Een belangrijk hulpmiddel om je tijd mee te ordenen is ook het Nog Doen Lijstje. Hierop schrijf je alle dingen die je in een bepaalde periode moet doen, met de

bedoeling om de belangrijke van de onbelangrijke dingen te scheiden en de gedane taken af te vinken. Daarbij is het nuttig om je taken in drie categorieën te verdelen: Belangrijk, Noodzakelijk en Zou Handig Zijn Als Het Ook Nog Kon.

Tot slot: 'nee' kunnen zeggen en genoeg pauze houden zijn ook twee belangrijke hulpmiddelen om efficiënter te werken.

Work-, plan- en clockaholics

Geef niet toe aan Time Obsessions in je werk, is de boodschap van het laatste onderdeel van Themes. Leer obsessies herkennen en probeer ze te voorkomen. Het mag bijvoorbeeld interessant lijken om een workaholic te zijn, in de praktijk zijn dergelijke mensen meestal stoorzenders die bovendien hun privéleven aan hun werk opofferen.

Datzelfde geldt voor zogenaamde planaholics: die zijn zoveel tijd kwijt met het plannen van hun dagindeling dat er van werken maar bitter weinig terecht komt. Ben je zo iemand lach dan om jezelf en neem gas terug.

Clockaholics tenslotte lijden aan een soort deadlineziekte. Voor alles hebben ze een uiterste tijdstip, en op dat tijdstip houden ze op met een bepaalde taak, of er nu iets bereikt is of niet. De oplossing is hier: wees flexibel.

Een laatste tijdsobsessie is de tegenhanger van het hierboven genoemde drietal: de neiging om alles altijd maar uit te stellen. Doe het niet, want van uitstel komt afstel! Dwing jezelf om een bepaalde taak te doen, bijvoorbeeld door met het leukste aspect ervan te beginnen. Ben je eenmaal begonnen dan blijkt het afmaken van de taak meestal wel mee te vallen. Een laatste vuistregel is om

ieder vel papier maar één keer ter hand te nemen; verricht direct alle bijbehorende handelingen en berg het daarna op. Zo kunnen er nooit stapels papieren op je bureau ontstaan.

Key Words

Key Words is het derde en laatste onderdeel van *How To Improve Your Life By Making Time*. Alle trefwoorden uit de cursus vind je hier terug als schermknop en door die knoppen aan te klikken krijg je de betreffende stukjes nog een keer te zien. Het programma bestaat dus uit een basishoeveelheid informatie die je op drie manieren kunt benaderen. Zo lijkt weinig toch nog veel, al moet ik toegeven dat het herhalingselement er wel voor zorgt dat de stof beter blijft hangen. Zoals ik al zei: jammer dat de visuele en interactieve vormgeving zo veel te wensen overlaat.

Moeilijke vraag

Heb ik nu zelf ook nog iets aan het bespreken van deze CD-i gehad? Moeilijke vraag. Als ik mijn eigen logboek teruglees zie ik dat ik onevenredig veel tijd kwijt ben met het verwerken van post en email, en het ingelogd zijn op Internet. Maar wat kan ik daaraan doen? Post is een belangrijke bron van informatie en Internet is mijn belangrijkste hulpmiddel bij het doen van research voor mijn artikelen.

Goed, ik geef toe, ik breng teveel tijd door op de websites van de Amsterdamse Effectenbeurs, Wall Street en Nasdaq. Maar als ik dat niet had gedaan, hoe had ik dan vorige maand mijn stukje over beleggen via CD-i en Internet kunnen schrijven?

Misschien is Time Management toch niets voor mij ...

How To Improve Your Life By Making Time kan via het World Wide Web besteld worden op <http://www.mcno.com>. Telefoon: 00-44 1206 751143, fax: 00-44 1206 751198, email: info@mcnocom.

BEDRIJF OP SCHIJF

CD-ROM actief

CD-ROM Actief is het tijdschrift dat geheel gewijd is aan de wereld van cd-rom's, met aandacht voor games, infotainment en kindertitels. Ook aan software gerelateerde hardware komt aan bod, zoals cd-romspelers, geluidskaarten, videokaarten en joysticks.

GAMES

INFOTAINMENT

KIDS

**GRATIS VOOR ABONNEES
BIJ CD-ROM Actief**

nummer 2

COMPTON'S *Interactive* WORLD ATLAS™

Als u abonnee bent van CD-interactief en nu een abonnement neemt op CD-ROM Actief, dan ontvangt u CD-ROM Actief 6x per jaar voor slechts f 99,95 (Bfr 1999)

in plaats van f 124,95 (Bfr 2499). Bij elke CD-ROM Actief ontvangt u behalve een cd-rom boordevol met demo's van de nieuwste software ook nog eens een volledig product gratis met een winkelwaarde van minimaal f 49,95. Dit kan een game zijn of een infotainment titel en geldt alleen voor abonnees van CD-ROM Actief. Niet-abonnees kunnen dit product tegen betaling bestellen.

HET MEEST COMPLETE TIJDSCHRIFT OVER CD-ROM'S

CD-ROM actief

ZOMER 1997 / f19,95 BFR 200

Win een
GATEWAY 2000
Pentium 166MHz
6.000 MMX

KINDERSOFTWARE
LEREN WORDT LEUK

BAS DE BEER

SPACE STATION SIMULATOR
BOUW UW EIGEN RUIMTESTAD

10 muziek
cd-rom's

RACEGAMES
SPECIAL

Barcode

Van uitgever van

HET MEEST COMPLETE TIJDSCHRIFT OVER CD-ROM'S

CD-ROM actief

OKTOBER / NOVEMBER 1997
NUMMER 2 / f14,95 BFR 299

STARFLEET ACADEMY

Vliegen met de USS Enterprise

LAATSTE
NIEUWS
EXCLUSIEF!
ECTS - De grootste
games-beurs van Europa

ENCARTA 98
Eindelijk Nederlandstalig

LEGO ISLAND
Bouwen op de pc

SPECTRUM WERELDATLAS
De hele wereld in de pc

geen cd-rom? vraag bij de kassa!

Als u geen abonnee bent van CD-interactief betaalt u f 124,95 voor 6x CD-ROM Actief per jaar. U ontvangt dan uiteraard ook bij elke CD-ROM Actief beide cd-rom's.

CD-ROM Actief verschijnt 6x per jaar. In de winkel kost CD-ROM Actief f 14,95 (Bfr 299), exclusief de tweede cd-rom. Een abonnement, inclusief de extra cd-rom, kost f 124,95 (Bfr 2499) per jaar.

Het meest complete tijdschrift over CD-rom's

Ja, ik ben abonnee van CD-interactief. Ik neem een abonnement op CD-ROM Actief en betaal voor 1 jaar f 99,95 / Bfr 1999 (inclusief verzendkosten).

Als welkomstgeschenk kies ik (één geschenk aankruisen)

- A2 Racer
- Bas de Beer naar het Noorderlicht
- Kunstzinnig

Betaalwijze Nederland

- Ik heb een giro- of eurocheque bijgesloten
- doorlopende machtiging gehele bedrag
- Mijn banknummer / gironummer* is

Betaalwijze België

- Ik heb het verschuldigde bedrag overgemaakt op rekeningnummer 230-0292065-18, t.n.v. de Generale Bank N.V. in Turnhout t.a.v. PC Consument B.V., o.v.v. CD-ROM Actief.

Stuur de bon in een enveloppe **zonder** postzegel naar Haarlems Uitgeef Bedrijf, o.v.v. CD-ROM ACTIEF, Antwoordnummer 1228, 2000 VG, Haarlem.

* aankruisen wat van toepassing is geldig t/m 30 november '97

Nee, ik ben geen abonnee van CD-interactief. Ik neem een abonnement op CD-ROM Actief en betaal voor 1 jaar f 124,95 / Bfr 2499 (inclusief verzendkosten).

Als welkomstgeschenk kies ik (één geschenk aankruisen)

- A2 Racer
- Bas de Beer naar het Noorderlicht
- Kunstzinnig

Naam M/V

Adres

Postcode

Woonplaats

Telefoon

Handtekening Datum

SURF @

Welcome to the
**ULTIMATE
ANIMANGA
ARCHIVE**

*Your best source for
anime and manga
pictures on the web!*

Internet groeit en verandert met de minuut. Het komt dus voor dat de homepages die wij noemen van adres zijn veranderd, andere informatie bevatten of zelfs intussen ter ziele zijn. Wij doen ons best de informatie zo 'up to date' mogelijk te houden, maar we kunnen niets garanderen. (red.)

46

Manga en

Het is precies 10 jaar geleden dat de 'Westerse wereld' door de film Akira massaal kennis maakte met de Japanse animatie. Als er in dit decennium één ding duidelijk is geworden, dan is het dat je manga en anime óf geweldig óf verschrikkelijk vindt. Voor de eerste groep struinden wij het Net af op zoek naar de mooiste Manga-sites.

FOEKE COLLET

Muterende wezens, ontploffende steden, wilde achtervolgingen, lawaaige discussies, cybernetisch verbeterde 'mensen', telepatische-, telekinetische- en andere krachten; de één wordt er honds dol van, terwijl de ander niet meer zonder kan.

Manga of Anime?

Over wat de termen manga en anime nu precies inhouden zijn de meningen verdeeld. Oorspronkelijk startten de Japanse strips in het undergroundcircuit onder de naam manga, wat 'onverantwoorde beelden' betekent. De hier van afgeleide animatiefilms werden onder de naam anime verzameld. Meestal worden de termen echter door elkaar

Anime

エカエウ ニテハコウハキ

gebruikt en zijn er geen duidelijke grenzen aan het genre gesteld. Zoals zo vaak blijkt het moeilijk een kunstvorm in een hokje te stoppen, dus zien ook wij daarvan af. We houden ons bij de feiten. En die zijn dat manga tot een van de grootste takken van de Japanse entertainmentindustrie behoort en ook in het Westen vaste voet aan de grond heeft gekregen.

Geschiedenis

Door de discussie over de definitie van de term manga is het ook moeilijk de oorsprong van het genre te achterhalen. Er zijn combinaties van tekeningen en tekst gevonden uit het middeleeuwse Japan, terwijl sommigen nog verder terug willen. Eind 18e eeuw

werden de eerste houtblok-gedrukte boeken gemaakt, waarin tekeningen en tekst op een creatieve manier werden gecombineerd. Aan het eind van de 19e eeuw werd Japan sterk beïnvloed door de westerse cultuur en stripvormen en kreeg het huidige manga-genre vorm. Op de site Shoujo Manga is meer te lezen over de geschiedenis van manga en anime.

God of Manga

Maar waarom is manga populairder dan ooit en zijn de vergelijkbare Amerikaanse comics van halverwege de 20e eeuw op sterven na dood? Het antwoord is volgens velen Tezuka Osamu. Deze

Links

EX: The online world of manga en anime

<http://www.ex.org/>

Animecca

<http://animecca.animeonline.org/>

Protoculture

<http://www.protoculture.qc.ca/index.htmC>

Cyber Mangazine Hanamaru

<http://cybermanga.com/>

Manga Weekly Jump

<http://members.aol.com/lrhirai/jump.html>

Shoujo Manga

<http://www.columbia.edu/~mt52/home.html>

Afforest

<http://www.columbia.edu/~mt52/home.html>

Tezuka Osamu World

<http://www.tezuka.co.jp/Japanese/worldmap/index.html>

Welcome to Manga

<http://www.manga.com/>

Masamune Shirow

http://www.wlv.ac.uk/~mi2904/eeyore/Shirow_Masamune/masamune.html

Appleseed Homepage

<http://www.csv.warwick.ac.uk/~esuvt/apple.html>

Akira

<http://www.voyagerco.com/criterion/indepth.cgi?akira>

The Ultimate Animanga Archive

<http://the.animearchive.org/>

Nightfall Ghost in the Shell

<http://nightfall.simplenet.com/Ghost/>

Suteki Anime & Manga

<http://www2.vision.net.au/~jcurran/anime.html>

Anime and Manga Resources List

<http://www2.vision.net.au/~jcurran/anime.html>

Katsuhiro Otomo's Manga

<http://www.the-place.com/otomo.htm>

The Anime-Manga Source

<http://www.geocities.com/Tokyo/8069/>

The Librarians Guide to Manga en Anime

<http://www.sirius.com/~cowpunk/Libguide.html>

Anime Web Turnpike

<http://www.anipike.com/>

A Parents Guide to Anime

<http://www.anipike.com/>

'God of Manga' tekende in zijn leven meer dan 150.000 strippagina's en creëerde in zijn werk meer dan 1000 karakters. Zijn werk zette de trend voor de manga-hype in de jaren 60. Het lijkt dan ook niet meer dan terecht dat er op Internet een Tezuka Osamu World is, met onder andere het laatste nieuws, een fanclub en natuurlijk een manga-museum. De site is wel in het Japans, maar voor echte manga-fans een bezoek waardig.

Anime op Video CD

Akira

Apocalyptische manga-klassieker over Neo Tokyo in 2019, dat wordt geregeerd door gevechten tussen jonge rebellen en het leger. De door minderwaardigheidscomplexen geplaagde Tetsuo wordt het slachtoffer van psychologische experimenten van de overheid. Dit maakt echter enorme krachten in hem los en hij keert zich tegen iedereen die hem in de weg staat.

Appleseed

Verhaal over twee oorlogsveteranen, een vrouw genaamd Deunan en een mannelijke cyborg die Briareos wordt genoemd. Ze worden gered uit de puinhopen van de Vierde Wereldoorlog en naar een futuristisch oord Olympus gebracht. Deze plaats lijkt echter mooier dan-ie is.

Ghost in the Shell

Meesterwerk dat tot stand is gekomen met geavanceerde computertechnieken. Een geheimzinnige computer-hacker genaamd Puppet Master breekt in op computers en creëert een leger van menselijke marionetten. De cybernetisch verbeterde Majoor Kusanagi van de geheime dienst Sectie 9 probeert hem te stoppen. Dan blijkt dat de Puppet Master het op haar gemunt heeft.

M-66 - Black Magic

Twee experimentele robots slaan na een ongeluk op tilt en keren zich tegen hun maker en zijn kleindochter. De robots zien eruit als beeldschone dames,

De meesters

Een andere 'meester' van de manga is Misamune Shirow. Van zijn hand komen onder andere de klassiekers Appleseed, Dominion Tank Police en het intussen op Video CD verschenen indrukwekkende Ghost in the Shell. Voor velen blijft de animetopper (op filmgebied dus) echter Akira. Katsuhiro Otomo is de geestelijk vader van dit mangaverhaal dat oorspronkelijk in een tijdschrift verscheen en uitgroeide tot een epos van ruim 1800 pagina's! Voor de film nam Otomo naast het scenario ook de regie, het ontwerp en de illustraties voor zijn rekening.

Startpunt

Dat er enorm veel manga-fans zijn wordt op het World Wide Web overduidelijk. De homepages vliegen je aan alle kanten om de oren. Een goed startpunt is de Anime Web Turnpike. Grafisch beslist niet een van de interessantste manga- en animepagina's, maar elk onderdeel wordt behandeld. Hetzelfde geldt voor The Librarians Guide to Manga en Anime. Hier wordt overzichtelijk behandeld wat manga en anime zijn, welke boeken erover zijn verschenen en hoe je op Internet je weg vindt in de manga-wirwar. Zoals gezegd bevatten beide pagina's vooral tekst en zo goed als geen plaatjes.

maar niets blijkt deze allesvernietigende moordmachines te kunnen stoppen.

Street Fighter 2

Anime gebaseerd op razend populair computerspel. De kwaadaardig Bison recruteert en brainwashed de beste vechters ter wereld. De enigen die kunnen voorkomen dat hij de wereld verovert, zijn Ken en Ryu, twee legendarische meesters in de Oosterse vechtsporten.

Wicked City

Eeuwenlang was er een non-agressie pact tussen de mensenwereld en het domein van de demonen. Aan het einde van de 20e eeuw moet het pact velengd worden en proberen terroristen van beide kanten de legendarische D. Maiart te doden en zo een verlenging van het pact te voorkomen. De Zwarte Garde moet dit voorkomen.

Andere Animefilms op Video CD zijn:

- Macros - Lovers Again
- Ninja Scroll
- The Gigolo Dochinpira
- Legend of the Overfiend
- Return of the Overfiend
- Professional Golgo
- Guyver - The Dark Hero
- Fist of the Northstar

Archieven

Het is handig om een beetje te weten wat manga inhoudt, maar natuurlijk zijn de tekeningen zelf het leukst om te bekijken. Ben je op zoek naar tekeningen van je favoriete manga-verhaal of anime-film, dan zijn er verschillende archieven om uit te putten. The Ultimate Animanga Archive barst uit zijn vogen van de plaatjes en je kunt zelfs slideshows van je favoriete anime zien. Minder uitgebreid maar zeker de moeite waard is The Anime Manga Source. Hier krijg je naast plaatjes een korte samenvatting van het verhaal en informatie over de schrijver/tekenaar. De pagina's van Welcome to Manga staan ook boordevol informatie en ze bevatten een zeer uitgebreide lijst links.

Tijdschriften

Op het Net zijn ook talloze online magazines over manga en anime te vinden. Manga Weekly Jump is een tijdschrift dat elke maandag in Japan uitkomt. De maker van de homepage vertaalt in de online versie de leukste artikelen in het Engels en geeft een korte inhoud van de andere. Hij biedt zelfs aan niet vertaalde verhalen die je wel interessant lijken voor je te vertalen. Dat is nog eens service! Animecca is een compleet tijdschrift met besprekingen, discussies, interviews, nieuws en nog veel meer, terwijl op de pagina's van Protoculture titels worden besproken en besteld kunnen worden. Ook leuk is Cyber Magazine Hanamaru dat elke vrijdag wordt bijgewerkt en waar je de originele Japanse teksten kunt lezen. Goed voor je talenkennis.

OTOMACHI KIKO

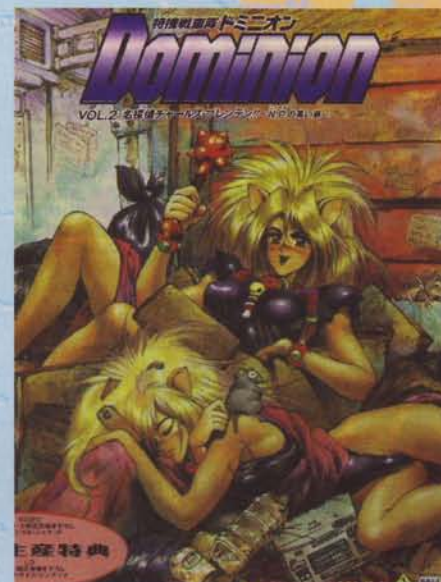

De fans

De populariteit van manga en anime heeft op Internet geresulteerd in een bijna eindeloze lijst van homepages van fans. Het is onmogelijk om deze allemaal te bekijken en de leukste eruit te pikken, maar we noemen er toch een paar. Suteki heeft een uitgebreide lijst samengesteld met links naar de bekendste manga-titels. Met de manga-server van Hiro's Anime Page kun je heel goed verder zoeken op het Net en de pagina van Hitoshi Doi is zo uitgebreid dat het wel lijkt alsof hij een dagtaak heeft aan het maken ervan. De enige manier om de mooiste pagina's te vinden is simpelweg over het Net surfen en alles aanklikken wat je tegenkomt.

Hinderen en volwassenen

Tot slot wilden we A Parent's Guide to Anime niet ongenoemd laten. Hier is het mogelijk om anime voor kinderen te vinden en worden de rating-systemen uitgelegd. Manga en anime zijn immers bedoeld voor zowel kinderen als volwassenen en sommige titels zijn niet geschikt voor kinderen. Mijn zoektocht over het Net heeft echter duidelijk gemaakt dat manga veel meer inhoudt dan geweld, sex en bovennatuurlijke krachten. Het is een genre dat zo breed is dat het niet in een hokje te stoppen valt. Volg de links en kijk zelf maar!

Play

Uit de ingezonden brieven blijkt dat het platformspel *Christmas Country* niet alleen zeer verslavend is, maar vooral op de 'frustratieschaal' zeer hoog scoort. Omdat wij dit spel nu ook in de Balie aanbieden, gaan we dat nog even erger maken. Naast de normale levels bevat *Christmas Country* namelijk nog een aantal verborgen levels! Met dank aan de makers van Creative Media volgt op de volgende pagina's het tweede deel van de complete grafische doorloop van *Christmas Country*. Jullie kunnen dus weer aan de bak!

Christmas Country

Alle ver

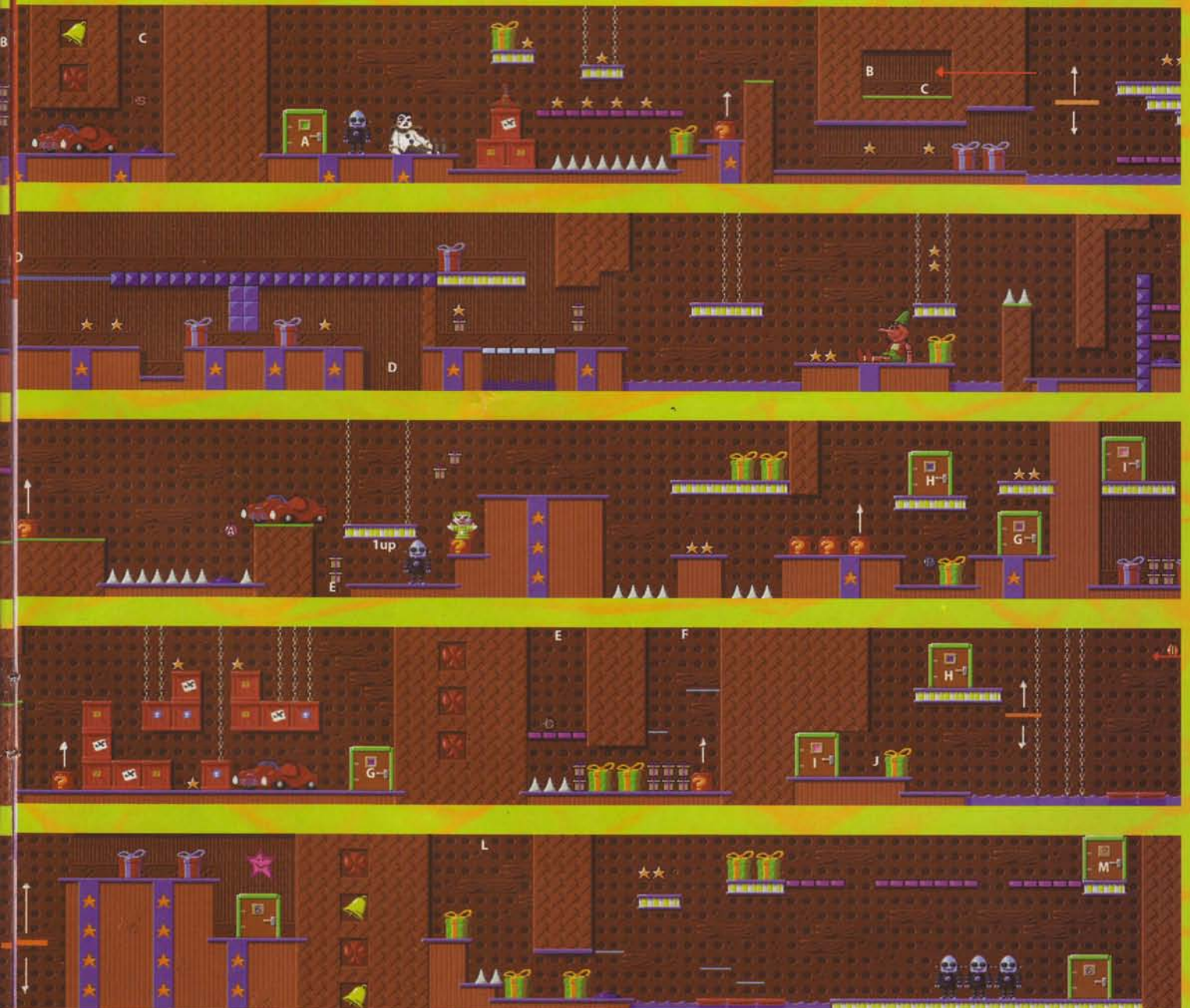
LEVEL 5

Verlavende frustratie

borqen levels!

Play

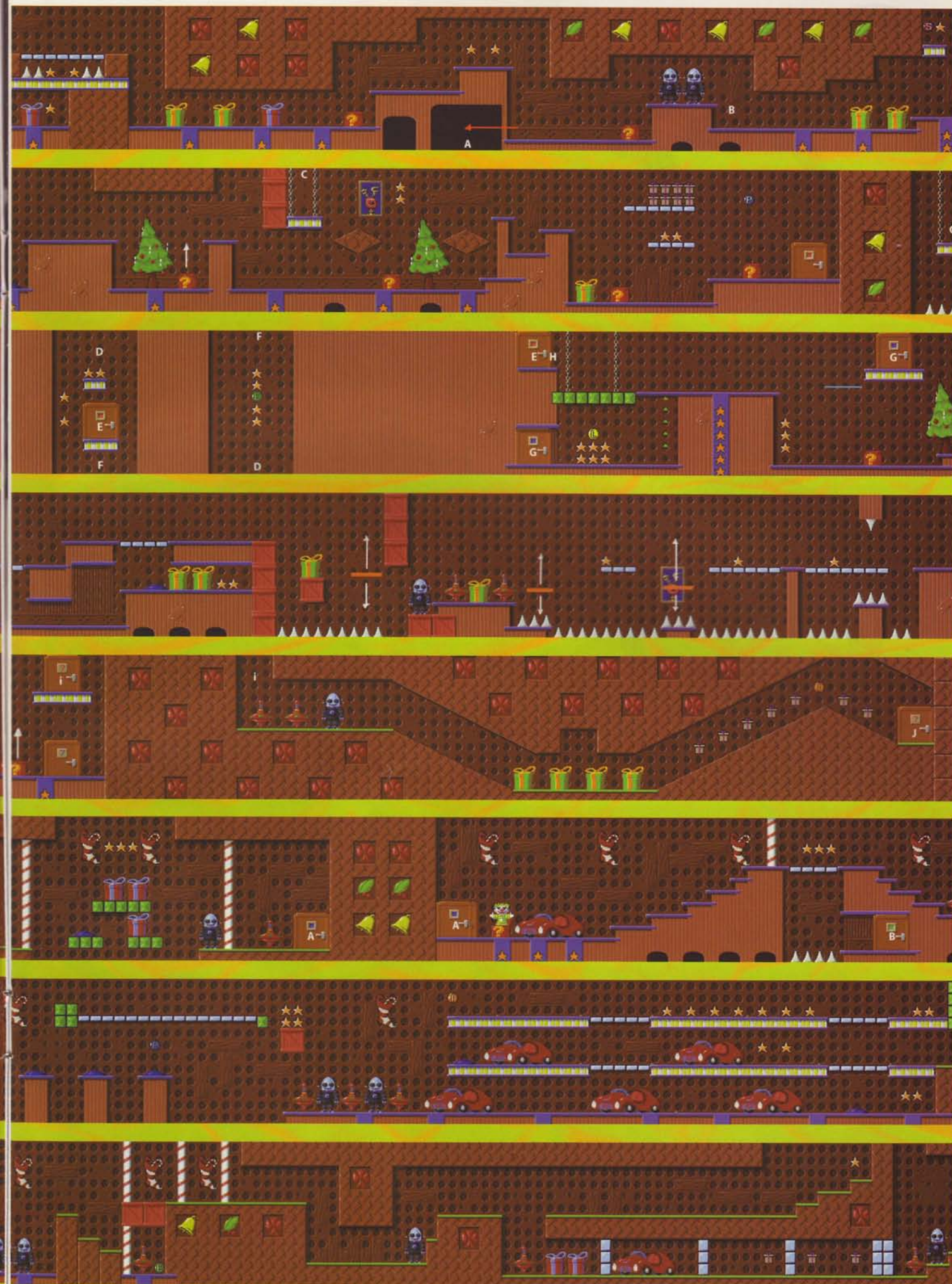
De doorloop van
de eerste 4 levels
stond in CD-interactief
nummer 9

LEVEL 6

LEVEL 7

Play

*Christmas Country
is exclusief te bestellen
via CD-interactief.*

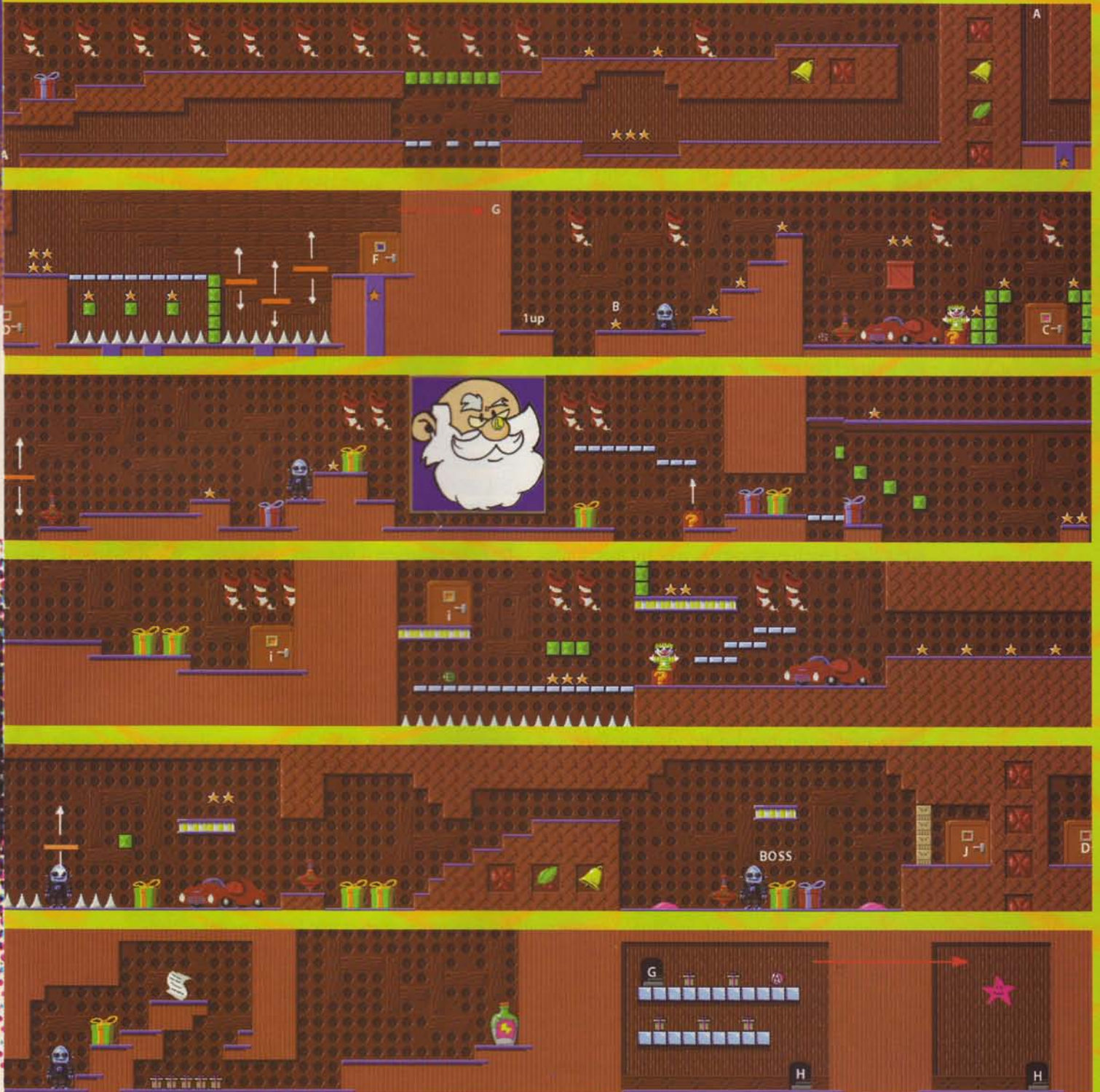
*Kijk in de Balie en vul
de bon in dit blad in.*

LEVEL 8

Help de kerstman de winter door!

Deze maand helpen we jullie weer een stukje verder in Alice in Wonderland en Kingdom Shadoan. We kregen ook een aantal brieven binnen over vreemde CD-i-problemen. Als jullie oplossingen hebben voor deze CD-i X-files, stuur ze op!

RENÉ JANSSEN

De CD-i X-Files

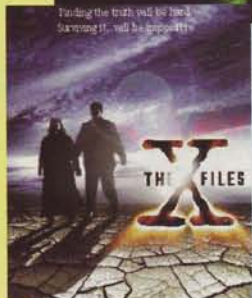
Of het toeval is weten we niet, maar de laatste tijd krijgen we opvallend veel brieven over allerlei onverklaarbare problemen. Spellen die bevroren of helemaal niet werken en dergelijke. We hebben een aantal van deze X-Files gevallen voor jullie verzameld en horen graag commentaar als je ook iets dergelijks hebt meegemaakt. Liefst natuurlijk inclusief een mogelijke oplossing.

Peter Blom uit Bergen op Zoom heeft bijvoorbeeld een probleem met Burn:Cycle. Hij schrijft: "Zoals je weet kun je spellen opslaan in het geheugen. Nu is bij mij het geval dat ik zomaar 91 procent van het geheugen kwijt ben." Peter is daar achter gekomen toen hij Burn:Cycle wilde save en toen de melding kreeg dat er geen ruimte meer was. Hij moest maar enkele andere bestanden wissen. Peter is toen naar Storage Options gegaan en heeft alle files gewist. "Total Used" gaf toen echter nog steeds 91 procent aan, terwijl er dus helemaal geen bestanden meer aanwezig waren. Peter denkt zelf dat het iets te maken heeft met de code JOHN_WHO die hij heeft gebruikt als cheat voor Burn:Cycle. Met deze code kun je alle filmpjes afspelen. Hoe dan ook, Peter zou graag zijn geheugen weer terug willen, althans dat van zijn CD-i-speler.

L.B.J. ter Harmsel uit Rijssen en Erik Vervaeke uit Alphen aan den Rijn hebben beiden dezelfde vraag over Pac Panic. Bij Ms. Pac-man staat namelijk dat je alleen met twee spelers kunt spelen wanneer je twee afstandsbedieningen aansluit. Erik sluit vervolgens een gamepad en de gewone draadloze afstandsbediening aan, maar kan dan nog steeds slechts met één speler spelen. Ook de heer of mevrouw ter Harmsel heeft dit probleem geconstateerd. Hier is ook al van alles geprobeerd: joypad voor-achter, 2 joypads, 2 afstandsbedieningen, joypad + afstandsbediening; niets werkt. Weten jullie meer?

Hans Schoofs uit Bladel heeft een raar probleem met Christmas Country. Als Hans bij een eindbaas komt met de muziek ingeschakeld (Music On-optie), loopt het spel bijna altijd vast. En als het spel dan niet daar vastloopt, gebeurt het wel bij de bonusronde. Hans kan dus met geen mogelijkheid op level 2, stage 1 komen. Als het spel vastloopt, krijgt Hans bovendien altijd de melding dat de disc misschien vuil is. Schoonmaken helpt echter niet. Ook verschijnt er soms een foutmelding: CDI_Application.stb/sig-hand1000002e2/000:249. Error playing music file (loop) 'bonus.rtf'. Iemand enig idee wat dit allemaal betekent? Een mogelijke oplossing heeft Hans zelf al gevonden, namelijk door de muziek uit te schakelen. Het spel loopt dan niet vast bij de eindbaas of bij de bonusronde, maar vervolgens wel bij de deur van stage 10. De enige oplossing is dan nog het geluid helemaal uit te zetten (Sound Off), maar spelen zonder geluid vindt Hans ook maar niks.

Ook 7th Guest kan voor vreemde gebeurtenissen zorgen, soms nog vreemder dan de geheimzinnige zaken in het spel zelf. Adriaan van Hussen uit Utrecht heeft 7th Guest en een CD-i 1210. Het spel draait hier niet goed op, maar doet dat wel op een 1220. De fout ontstaat bij de eetkamer. Hier kom je terecht als je de trap aan de linkerkant passeert. In de eetkamer staat op de tafel een taart met doods-koppen en grafstenen. Als je deze puzzel wilt gaan oplossen, hangt het spel echter. Inmiddels heeft Adriaan contact gehad met Philips en het probleem bleek daar al bekend. Er zijn volgens Philips enkele honderden 7th Guest-spellen verspreid met een softwarefout. De CD-i 1220 ziet deze fout niet en dus kan het spel hierop gewoon gespeeld worden. Een defecte 7th Guest kan naar Philips gestuurd worden en de afzender krijgt dan een goed werkend exemplaar opgestuurd.

Lucky Luke

Dit zijn de locaties van de geheime levels die in dit spel verstopt zitten.

Western Town 1

- 1:** links van de man in de ton, vlak voordat je de rechtszaal bereikt.
- 2:** boven op de eerste saloon.

Western Town 2

- 1:** boven op de eerste kist, links van het eerste gebouw na het save-punt.
- 2:** nadat je de Oldtimer in z'n rolstoel bent gepasseerd vind je bij de laatste van de groene treden een man in een ton. Ga staan op de plaats van deze ton om het geheime level te betreden.

- 2:** na het save-punt vind je een stapel kratten. Op eentje wijst een pijl omlaag. Ernaast staan twee rijen bruine kratten. Op deze kratten vind je het geheime level.

Circus 1

- 1:** bovenop de wagen met het witte canvas, rechts van de tweede Freaks-wagen.
- 2:** na het save-punt, bovenop de eerste wagen met een plat dak.

Circus 2

- 1:** bij de start van het level zie je een bedekte wagen. De volgende keer dat je in dit level zo'n wagen ziet, moet je er helemaal bovenop springen.
- 2:** vlak na het save-punt bovenop de kratten.

Western Town 3

- 1:** vlak voor het save-punt op de groene trede.
- 2:** de tweede bruine kist na het save-punt, op de plek waar je dynamiet vindt.

Indian Village 1

- 1:** als je van het randje afstapt bij het tweede kanon, voor de paal met de doodskep erop.
- 2:** bij de omheining. Zodra je op de bovenste laag bent bij het begin van de omheining, spring je naar links. Je landt dan op een onzichtbaar platform, waar je het geheime level vindt.

Indian Village 2

- 1:** het eerste krat met een omlaag wijzen de pijl erop.
- 2:** het tweede krat met een omlaag wijzen de pijl erop.

Indian Village 3

- 1:** spring aan het eind van de omheining naar rechts. Je landt dan op een onzichtbaar platform met het geheime level.

Circus 3

- 1:** als je de eerste ster tegenkomt, spring je in het raam van de wagen waar deze in zit.
- 2:** boven op de wagen rechts van het save-punt.

Volgende maand geven we tips om de eindbazen te verslaan.

Alice in Wonderland

Hier volgt het tweede deel van de oplossing van Alice in Wonderland.

9 Zing een liedje voor de mafkees (de gekke eend) in de tranenpoel. De mafkees geeft je een belangrijke tip: de sluimermuis kent een opwekkend slaapliedje. Druk op "hulp" om te weten te komen waar de theevisite is. Zwem naar het eilandje. Ga het konijnenhol binnen. Eenmaal in het hol zul je moeten groeien om de schelp te kunnen oprapen. Verlaat het hol en zwem verder.

10 Verdoo je tijd niet bij de rode koning. Hij is in een diepe slaap verzonken.

11 Help Dodo. Deze antwoordt dat hij best een snoepje wil om zijn keel te smeren. Geef Dodo snoepjes. Raap de stok op.

12 Daar heb je het witte konijn weer. Het konijn vraagt of je zijn handschoenen hebt. Geef de handschoenen en pak de waaier op. Voordat hij verdwijnt, vraagt hij je de theekop te zoeken en naar de hoedenmaker te gaan.

13 Ga het huis van het witte konijn binnen, loop naar rechts en open de deur. Scheld Hans (de bediende van het witte konijn) uit om te weten te komen waar de provisiekamer is. Loop de trappen op en ga naar links. Zodra je in de pantry bent aanbeland, word je automatisch groter. In de pantry valt er niets te rapen. Keer daarom terug nadat je eerst elixir hebt gedronken om kleiner te worden. Open de eerstvol-

gende deur en klim in de schoorsteen. Nu zit je in de mijn. Kruip verder en neem het theekopje. Daal de ladder af en ga door de opening. Je bevindt je weer in het huis. Loop naar links en verlaat het huis via de deur langs het portret van het witte konijn.

14 Neem de drie theepotten. Gooi de stok naar de hond om te kunnen passeren. Voorlopig heeft het nog geen zin om in de bomen te klimmen. Blijf daarom beneden en pluk mirakelzwammen.

15 Spreek met de rups (Druk op "waarom"). Los het volgende raadseltje op:

In een hoed van welke soort
huist een konijn ongestoord
tot de goochelaar hem hoort?

Antwoord: Hoge hoed

Als beloning krijg je een zeer belangrijke tip: Je komt bij de hoedenmaker als je door het schaakbord springt. Scheld de rups uit. Alvorens weg te lopen, vermeldt de rups dat de gele mirakelzwam je groot maakt en dat de paarse mirakelzwam je klein maakt.

16 Verzamel nog wat paddestoelen, loop over het bruggetje en vlei de lachjeskat. Van de kat krijg je te horen dat je een snorhaar nodig hebt om de zolder met de huilende baby te bereiken.

17 De kikvorslakei voor het huis van de hertogin verspert je de weg. Plaag hem en hij verdwijnt. Zwem de lievijver over en lees de drie mededelingen op de muur van station Boterdrorp. Lees vervolgens de uitnodiging die uithangt aan het stadhuis. Ga het stadhuis binnen.

18 Lodewijk Kieuwvis, de stadsclerk, zegt dat je zonder uitnodiging geen croquet mag spelen met de koningin. Maak ruzie en raap het memo op. Neem de berichten op het mededelingenbord door en verlaat het stadhuis.

19 Keer terug en ga het huis van de hertogin binnen (zie stap 17). Pak Peper het biggetje op. Ga nog niet naar boven. Eet een paarse mirakelzwam en open de ovedeur.

Volgende maand helpen we Alice verder.

Kingdom Shadoan

Hier volgt het tweede deel van de walkthrough.

Ga via de Spell of Travelling naar Rohan's Cave. Kies bij de draak het juiste embleem en je ontvangt het Shield of Falworth. Ga naar Woodcutter's Hut en gebruik dit schild om binnen te komen. Pak de Dagger of Arne. Ga naar Daelon's Portal en ontvang de Spell of Seeing. Ga nu naar

de Last Inn en pak de Never-Empty Mug. Save het spel hier. Ga naar Alkatesh (of eerst naar Black Heath als je gewond bent). Neem de High Pass. Als je op het paard springt, brengt een van Delories' krijgers je veilig naar Southern Shadoan.

Ga naar Two Roads. Ga met de cursor naar Skull Cliffs. Je komt nu op een rotsplatform. Alleen als de balk geen rode uiteinden heeft, kun je nu met de Spell of Travelling naar Pirate Cove. Geef Lemmy hier de Never-Empty Mug om naar Fire Island te kunnen varen. Hier heb je weer twee mogelijkheden:

West: pak het Grass Skirt en vermom je hiermee om aan de wachters te ontsnappen.

East: pak het Baboon Idol en ontsnap door de stoel te pakken om je te beschermen. Geef het Baboon Idol aan de wacht.

Volgende maand volgt het laatste deel van Kingdom Shadoan.

Space Ace

Dit spel kent twee plaatsen waar je een cheat mode kunt activeren. De eerste is op het "Press any button to play"-scherm (het scherm na de intro en de high scores, die je niet moet onderbreken!). In dit scherm klik je vier keer op knop 2 aan de linkerkant. Beweeg vervolgens helemaal naar de rechterkant en druk drie keer op knop 2. Dan nogmaals een keer op knop 2 drukken aan de linkerkant. Gebruik wel knop 2, want met knop 1 werkt deze cheat mode niet. De tweede plaats waar je de cheat mode kunt activeren is in het scherm dat je ziet nadat je het spel voltooid hebt of al je levens verloren hebt. Je kunt op dit scherm kiezen om opnieuw te spelen door op "Yes" of "No" te klikken. Hier doe je precies hetzelfde: vier keer links, drie keer rechts en een keer links op actieknop 2 drukken.

1 JAARIG ABONNEMENT

- 10 x PCC
- 10 x CD-ROM

voor:

f 139,50 (Bfr 2790)

i.p.v.

f 179,50 (Bfr 3590)

maar liefst
f 40,- (Bfr 800)
voordeel

KIES 1 VAN DE 6 FRAAIE
GESCHENKEN

**PC CONSUMENT BIJDT ALLES
VOOR UW PC-GEBRUIK**

- alles voor uw pc in duidelijke taal
- de helderste cursussen
- besprekingen van de nieuwste software
- het laatste nieuws
- de oplossingen voor uw computerproblemen
- bij ieder nummer een gratis cd-rom met cursusfilmpjes, programma's
- en nog veel meer

HAAL MEER UIT JE PC
MET PC CONSUMENT

2 JAARIG ABONNEMENT

- 20 x PCC
- 20 x CD-ROM

voor:

f 249,- (Bfr 4980)

i.p.v.

f 359,- (Bfr 7180)

maar liefst
f 110,- (Bfr 2200)
voordeel

KIES 2 VAN DE 3 FRAAIE
GESCHENKEN

Stuur de bon in een enveloppe naar PC Consument,
Antwoordnummer 1228, 2000 VG in Haarlem

JA ik word abonnee van PC Consument en ontvang PC Consument en
bij elk nummer een gratis CD-ROM

- Ik neem een abonnement op PC Consument en betaal voor 1 jaar f 139,50 (Bfr 2790)
- of voor 2 jaar f 249,- (Bfr 4980)

BETAALWIJZE NEDERLAND

- Ik heb een giro-/eurocheque bijgesloten.
- Doorlopende machtiging gehele bedrag (f10,- korting)
- Doorlopende machtiging in 2 gelijke termijnen (f5,- korting) banknummer / gironummer:

BETAALWIJZE BELGIE

- Ik heb mijn abonnementsgeld overgemaakt op rekeningnummer 230 - 0292065 - 18, t.n.v. de Generale Bank N.V. in Turnhout, t.a.v. PC Consument B.V.

GESCHENKEN

Ik betaal voor 1 jaar en kies het volgende geschenk (1 titel aankruisen)

- Wegwijs in Windows 95
- Mega ClipArt 15000
- Page Plus
- Attracties in Kaart
- Fun Card drukkery
- Thuisbankier 3.0

Ik betaal voor 2 jaar en kies 2 van de 3 volgende geschenken

- Interactieve Encyclopedie
- De Software Box
- Body Works 5.0

naam _____
m/v _____

adres _____

postcode _____

plaats _____

telefoon _____

handtekening _____

Je kent het wel. Vol verwachting zit je in je bioscoopstoel te wachten op die romantische komedie om vervolgens twee uur tussen de rondvliegende kogels door te brengen. Of die Science Fiction thriller blijkt een middeleeuws kostuumdrama te zijn. Om dit soort missers te voorkomen, zijn er deze maand 20 exemplaren van de BiosDisk te winnen.

PRIJS VRAAG

BiosDisk

Op de BiosDisk vind je elke twee maanden 15 trailers van de nieuwste bioscoopfilms. Zo weet je precies wat je in de bioscoopstoel kunt verwachten. Ook word je op de BiosDisk regelmatig een kijkje op de set gegunt met specials over het maken van een film, zijn er biografieën van beroemde filmsterren op te vragen en soundtracks te beluisteren.

Wat moet je doen?

Wil je kans maken op een van de 20 BiosDisks voor de maanden november en december, dan moet je de onderstaande vraag beantwoorden.

We kunnen sinds kort in de bioscoop genieten van een knallende actie-film met de topacteurs Sylvester Stallone, Robert de Niro en Harvey Keitel.

Hoe heet deze film?

Schrijf je antwoord op een briefkaart en stuur deze voor 15 november naar CD-interactief, Postbus 3389, 2001 DJ in Haarlem, o.v.v. Prijsvraag BiosDisk.

Cine-View Publishing

Deze prijsvraag komt tot stand in samenwerking met Cine-View Publishing, de uitgever van de BiosDisk. Op hun homepage (<http://www.cineview.nl/>) vind je de wekelijkse Film Top 10 van Nederland en Amerika, de premiërelijst van bioscoopfilms, een filmprijsvraag, film- en bioscoopnieuws en informatie over de uitgaven van Cine-View. Ook is er een wekelijks aangepaste serie hyperlinks die verwijst naar geselecteerde sites over film, muziek en entertainment.

HORROR-UITSLAG

De horrorfreaks hadden geen moeite met onze vorige prijsvraag. De klassieker Halloween werd natuurlijk geregisseerd door John Carpenter en Jamie Lee Curtis nam de hoofdrol voor haar rekening. De volgende personen krijgen de Nederlandse horrorfilm Necrofobia zo spoedig mogelijk thuisgestuurd.

I. Veneman, Jasper Hartog, Monique van Lammeren, W. Gimbergh, Jacob Hofstra, R. v/d Elzen, Bruno Dens, J.W. Parlevliet, Tim Howarth, L. Koeleman, A. v/d Wijngaard, Leopold Smeyers en Sepke Heeringa.

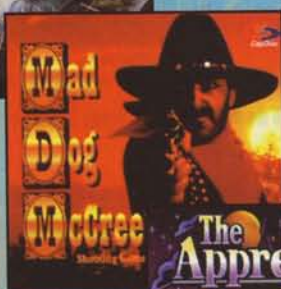
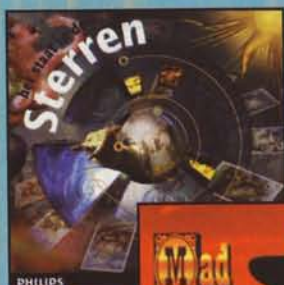
Gefeliciteerd en griezelen maar!

balie

In de rubriek Balie hebben wij de lezers-service ondergebracht. Ook ben je hier aan het goede adres voor speciale aanbiedingen. Sommige aanbiedingen zijn eenmalig, andere zijn slechts in een beperkte oplage leverbaar. Dus wees er snel bij!

Een abonnement

CD-interactief verschijnt 11 keer per jaar. Een jaarabonnement kost f 69,95/Bfr. 1.399 en voor 2 jaar betaal je f 124,-/Bfr. 2.480. Een jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij je het abonnement uiterlijk twee maanden voor vervaldatum opzegt. CD-interactief staat elke maand boordevol tips & trucs, games, films, muziek, special interest en nieuwtjes. Wil je op de hoogte blijven van CD-i, Video CD, Internet en DVD, word dan nu abonnee.

Deze aanbieding geldt tot 1 december 1997

Nabestellen

De naam CD-interactief is dan relatief nieuw, we bestaan als CD-i Magazine al ruim tweeënehalf jaar. Heb je in de tussentijd een nummer gemist of wil je je verzameling CD-i Magazines compleet maken, dan kun je oude nummers nabestellen. Op dit moment zijn bijna alle oude CD-i Magazines nog voorradig. De prijs is f 8,95/Bfr. 179 per stuk. De porto- en verzendkosten zijn f 5,-/ Bfr. 120 per exemplaar. Voor drie of meer exemplaren zijn de kosten f 12,50/Bfr. 300 per zending. Gebruik de bon in dit blad of stuur een briefje met volledig ingevulde girobetaalkaart of eurocheque naar:

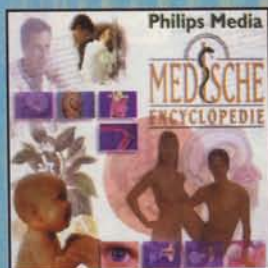
Haarlems Uitgeef Bedrijf
Nabestellingen CD-interactief
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem
Telefoon: 023-5364401

Natuurlijk kan dit ook via Internet:
<http://www.hub.nl/kiosk/nabestel/nabcdi.html>

Welkomstgeschenk

Voor nieuwe abonnees hebben we weer een feestelijke actie. Wie zich vóór 1 december 1997 voor 1 jaar aanmeldt als abonnee van CD-interactief, kan als welkomstgeschenk kiezen uit 3 verschillende titels. Het spannende actie-spel Mad Dog McCree I (winkelwaarde f 129,95/Bfr. 2.699), het klassieke platformspel The Apprentice (winkelwaarde f 99,95/Bfr. 1.799) of de horoscoop CD-i Het Staat in de Sterren (winkelwaarde f 99,95/Bfr. 1.799). Bij een abonnement voor 2 jaar krijg je het unieke interactieve naslagwerk De Medische Encyclopedie kado (winkelwaarde f 199,95/Bfr. 3.999). Beslis nu! Gebruik de bon in dit blad of stuur een kaartje naar:

Haarlems Uitgeef Bedrijf
Abonnementenregistratie CD-interactief
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem
Telefoon: 023-5364401

Redactie

De redactie van CD-interactief is benieuwd wat onze lezers vinden van het blad. Als je vragen of opmerkingen hebt, kun je contact opnemen met de redactie. Doe dit liefst schriftelijk:

Haarlems Uitgeef Bedrijf
Redactie CD-interactief
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem
Email: cdi@hub.nl

Elke maand proberen we in de Balie nieuwe exclusieve CD-i's en Video CD's aan te bieden. Bestel ze door de bon in dit blad in te vullen. Doe het wel snel, want van sommige discs is de voorraad beperkt en we behandelen de aanvragen in volgorde van binnenkomst. Ook kan het door het grote aantal aanvragen soms even duren voordat de schijfjes worden thuisgestuurd.

De Zaak van Sam

Kruip in de huid van privé detective Sam D. Philips en speel mee in de eerste Nederlandse interactieve spelfilm. Je opdracht: het vinden van een bloedmooie ontvoerde vrouw. Je hulpmiddelen: een allerliefste secretaresse (Isa Hoes) en een Fiatje 500. Begin je bij een verlaten loods, in de nachtclub waar je nog een rekening hebt staan of ga je terug naar je kantoor om nog het een en ander door te nemen? Aan jou de keus hoe het verhaal loopt en of je je opdracht voltooid of te maken krijgt met je schietgrage maffioso opdrachtgever.

Neerlands eerste interactieve spelfilm op CD-i!

De Zaak van Sam is een product van de Nederlandse Film- en Televisie Academie. De film is geheel Nederlands gesproken (de 'voice over' is van Jiskefet's Kees Prins), maar kan indien gewenst Engels worden ondertiteld. De Zaak van Sam is nu exclusief te bestellen via CD-interactief voor f 29,95/Bfr. 599 (exclusief f 5,-/Bfr.120 porto- en verzendkosten).

f 29,95 / Bfr. 599

7 prentenboekverhalen

Raad eens hoeveel ik van je hou

Deze prachtige Video CD bevat 7 van de mooiste internationale prentenboekverhalen, die niet alleen kinderen maar ook volwassenen zeer zullen aanspreken. De verhalen worden Nederlands gesproken en begeleid door schitterende tekeningen. Met onder andere Raad eens hoeveel ik van je hou, Waar blijft die bus, Van mug tot olifant, Zebra heeft de hik en Plons! Raad eens hoeveel ik van je hou is nu exclusief te bestellen via CD-interactief voor f 29,95/Bfr. 599 (exclusief f 5,-/Bfr. 120 porto- en verzendkosten).

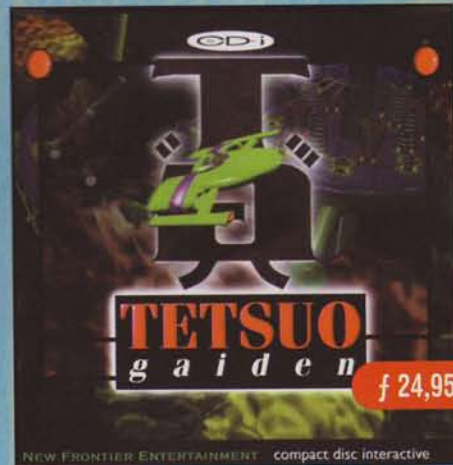

f 29,95 / Bfr. 599

[baLie]

Tetsuo Gaiden

Met dit CD-i-spel heb je een verslavend klassiek Arcadespel in een fonkelnieuw jasje in huis. Je moet je 80 levels schietend een weg door de ruimte banen. Onderweg kom je natuurlijk talloze vijanden tegen, maar ook bonussen, extra kracht, onkwetsbaarheid, extra munitie en nog veel meer. Met steeds veranderende Full Motion Video achtergronden blijkt Tetsuo Gaiden (besproken in CD-interactief 1, 1997) de tand des tijds moeiteloos te kunnen doorstaan. Tetsuo Gaiden is nu te bestellen via CD-interactief voor f 24,95/Bfr. 499 (exclusief f 5,-/Bfr. 120 porto- en verzendkosten).

f 24,95 / Bfr. 499

*Piew, piew, piew, piew,
ratatata, ratatatata, piew!!!*

f 24,95 / Bfr. 499

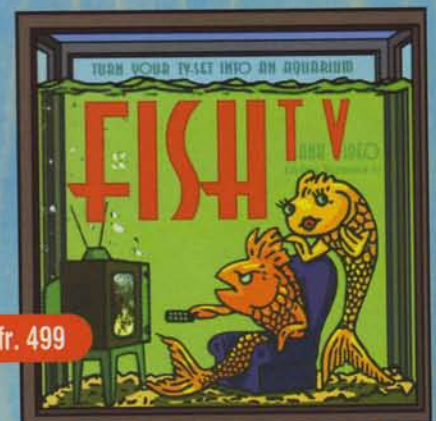
Christmas Country

Dit pittige platformspel is al bij vele spelfanaten goed geweest voor een flink aantal slapeloze winternachten. Christmas Country (besproken in CD-interactief 11, 1996) bestaat uit 16 uitgestrekte levels vol vijanden, bonussen en moeilijke opdrachten. Vind je weg door het winterse spel, help de kerstman en ontdek de vele verborgen levels en geheime plaatsen. Christmas Country is nu te bestellen via CD-interactief voor f 24,95/Bfr. 499 (exclusief f 5,-/Bfr. 120 porto- en verzendkosten).

*Verslavende
zomerverkoeling!*

Fish TV

Deze Video CD verandert je televisie in een aquarium. En niet zomaar één! Op Fish TV zijn de beroemde en inmiddels verdwenen aquaria uit Artis voor het nageslacht vastgelegd. Verschillende bijzondere vissen zwemmen de hele dag door je TV, uiteraard met rustgevend aquariumgeluiden. Je bezoek weet niet wat het ziet als je deze Video CD afspeelt. Fish TV van Living Screens is niet in de winkel te koop en alleen exclusief via CD-interactief te bestellen. Prijs f 24,95/Bfr.499 (exclusief f 5,-/Bfr.120 porto- en verzendkosten).

f 24,95 / Bfr. 499

Hoeft niet gevoederd te worden

Porto- en verzendkosten

Bij een bestelling van 1 of 2 schijfjes bedragen de porto- en verzendkosten f5,-/Bfr.120. Bij 3 of meer schijfjes betaalt u f10,-/Bfr.250. Vergeet niet dit bedrag over te maken!

Winnaar van de Glazen Beer in Berlijn

f 34,95 / Bfr. 699

De Tasjesdief

Op deze Video CD maken we kennis met het jonge acteertalent Olivier Tuinier als de 12-jarige Alex die veel optrekt met zijn oma. Als deze in huis wordt overvallen, vraagt ze Alex niets te vertellen omdat ze bang is om in het bejaardentehuis te belanden. Alex leven verandert in een hel als blijkt dat de overvallers hem kennen en hem bedreigen, chanteren en dwingen voor hun te stelen. Langzaam raakt hij verstrikt in een web van chantage en getreiter, tot hij het niet langer pikt en besluit terug te vechten. De Tasjesdief is een indrukwekkende film over geheimen, pesterijen, trots en het overwinnen van angsten, die ook veel ouderen zal aanspreken. De film van Maria Peters, naar een boek van Mieke van Hooft, won prijzen op kinderfilmfestivals in Duitsland, Canada, India, Japan en Egypte. De Video CD in nu via CD-interactief te bestellen voor f 34,95/Bfr. 699 (exclusief f 5,-/Bfr. 120 porto- en verzendkosten).

World Press Photo 1997

f 34,95 / Bfr. 699

NOB-The Art of Performing

f 14,95 / Bfr. 299

EK Voetbalhistorie

f 19,95 / Bfr. 399

100 jaar Olympische Spelen

f 29,95 / Bfr. 599

De Amsterdamse effectenbeurs interactief

f 49,95 / Bfr. 999

Uitgespeeld

Ik zoek het eerste deel van Sissi. Kopen of ruilen voor een andere CD-i. J. Muis
0570-671138

Wie heeft voor mij een CD-i touchpad 22 ER 9017 of de controller ER 9019
(afstandsbediening voor actiegames) R.R.H. Brueren
077-3519431

Wie heeft...

Tommy Cooper, Family Games, Ontdek Nederland, World of Gambling, Sex je lust en je leven, Sex als je ouder wordt, Film Festival 95. Ruilen voor 7th Guest en Bean.

A. Vromans
0497-643740

Gevraagd: Myst, The Mystery of Kether, Space Ace, Earth Command. Ruilen voor Inca, Mega Maze, Flashback, Secret Mission, Merlin's Apprentice.

H.J. van Zuidam
0252-521568

Ruilen: Archeon CD-i Quiz, The Directors Cut, Nederlands Filmfestival, Domino, Merlin's Apprentice. Voor Arcade Classics, Cluedo II, Dimo's Quest, The Apprentice, Secret Mission of Myst.

D. de Wit
0229-240257

Ik bied aan: Merlin's Apprentice, Video Speedway, Dark Castle, Oogst van de Zon, Amerika Atlas. Inruil voor Star Trek 3, 4, en 5, The Apprentice, Lemmings, Hotel Mario en Lilit Divil.

P. van Baal
0344-623398

Myst, Who Shot Johnny Rock, Caesars Gambling. Ruilen voor: Burn:Cycle, Chaos Control of Voyeur.

Gino van Waeyenberghe
0032-93466830 (Ned) 0934-66830 (België)

Gelijk oversteken

Te koop CD-i Internet-pakket met toetsenbord en 3 CD-i's. f 350,-. Desiree van Starrenburg
0174-418980

CD-i-speler 450 met cartridge, 2 gamepads, splitter, Tetris, International Tennis, Video Speedway, Myst, Earth Command, The 7th Guest, Steel Machine, Interactieve Encyclopedie

Peter Lenaerts
014-852753

CD-i 450 + bijbehorende CD's en Family Games I en bespelbare demo van Micro Machines voor slechts f 385,-/Bfr. 6999. Digital Video Cartridge + Comptons Engelse Encyclopedie en Domino: f 385,-/Bfr. 6999.

Jasper Panis
0032-89568292 (Ned) 089-568292 (België)

CD-i-speler 210 met cartridge, 2 gamepads, scartkabel en 16 spellen. Onder andere Dimo's Quest, Apprentice, Hotel Mario+ alle CD-i maandboeken. Vraagprijs f 800,-.

E. Bakkeren
0181-619114

Te koop: CD-i 222/60 met cartridge, Internet-pakket, toetsenbord, trackerball, touchpad en 13 titels. Alles 1 jaar oud in uitmuntende staat.

V. de Leeuw
0118-636376

Ik bied aan: Lingo, Battleship, Tangram, Jigsaw, Othello, CD Shoot. Graag ruilen tegen andere spellen.

P. Boerma
050-3096541

Wie wil: Flashback: Bfr. 600, Wayne's World: Bfr. 300, USA 94 (sport): Bfr. 300, Good Cop Bad Cop (film): Bfr. 300, James Brown (muziek): Bfr. 200, Junglism (muziek): Bfr. 300.

Mark van de Langerijt
03-2531386

Te koop: CD-i 210 incl. Video Cartridge, joystick, gun, afstandsbediening, 66 films, karaokeset, 14 muziek Video CD's, 5 karaoke CD-i's, 22 spelletjes, 6 special interest. Totaal 113 CD-i's. Nieuwwaarde f 7000,-. Mijn prijs f 4000,-

Martin Senders
040-2524564

Te koop: CD-i 470, met cartridge, Internet-pakket, gamepad en 25 CD-i's. Onder andere video games, encyclopedie, erotiek. Voor f 750,-

E. van Roij
040-2439423 (na 17.00)

Te koop!! CD-i-speler 470 met pistool, cartridge, 4 films en 9 CD-i games. Onder andere Burn:Cycle, Mad Dog 2, Voyeur, enz. Eén jaar oud. Voor 975,-.

B.J. Berkhout
024-3880080

CD-i Internetpakket! Zo goed als nieuw voor f 99,95.

J.W. Hakkers
0514-564731

Fokker in Vogelvlucht, Around Atlanta (Olympische Spelen), Striker Pro (voetbalgame), Enkhuizer Almanak, Time Bandits (Monty Python).

J.P. van Eck
030-2611913

Escape from Cybercity: f 25,- Family Games I: f 25,-, Kether: f 50,-, Rise of the Robots: f 35,-

Bas van Deutekom
0412-637598 (na 19.00)

Te koop: CD-i-speler 472, compleet met gamepad, Internet-pakket, diverse spellen en demo's. f 900,-.

M.C. Segers
0252-524461

Voor de hoogste bieder: 40 CD-i's (films, spellen en muziek). Onder andere Flashback, Star Trek serie, Burn:Cycle en Thunder in Paradise.

M. de Heer
078-6155378

Te koop CD-i-speler 470, met cartridge, afstandsbediening, 2 gamepad's, poort-splitter, peacekeeper gun, 30 CD-i's en scartkabel. Prijs 800,-

M. Duyvekam
020-6002349

Te koop: CD-i-speler met cartridge en spellen. Onder andere Apprentice, Hotel Mario, Fam. Games I en II, Philips Encyclopedie en Pac Panic. Alles in één koop voor f 500,-.

M. van Dis
010-4046482

Te koop: CD-i 210 met cartridge. Plus 13 titels, waaronder Labyrinth, Voyeur, Top Gun, Lemmings, Pinball, Zelda. Vraagprijs f 550,-.

C.P. Sleuwehoeck
030-6888322

De enige echte Nederlandse encyclopedie, volledig in de doos voor maar f 185,-/Bfr. 3250. Het spel The 7th Guest voor slechts f 90,-/Bfr. 1600. Het spel Cluedo I, volledig in doos voor f 80,-/Bfr. 1400.

Jasper Panis
0032-89568292 (Ned) 089-568292 (België)

Te koop CD-i 210 met cartridge, gamepad en 12 spelletjes. Onder andere Alice in Wonderland, Hotel Mario, Pac Panic, The Apprentice, Christmas Crisis. Alles perfect voor f 700,-

G. Korsten
0522-441321

Wie wil...

gefrankeerd en ingevuld met naam en adres. Vergeet niet in de advertentie-tekst naam en telefoonnummer te vermelden. We kunnen geen foto's, tekeningen o.i.d. plaatsen. Wij nemen geen verantwoording voor de inhoud van de advertenties. We behouden ons het recht voor advertenties zonder opgaaf van redenen te weigeren. Plaatsing is niet gegarandeerd. Het kan voorkomen dat het een tijdje duurt voordat de advertentie geplaatst wordt.

Voor deze service vragen wij een kleine vergoeding in de vorm van f 2,50 administratie-kosten. Als jullie extra aandacht willen voor je advertentie, geven wij een fris kleurtje mee voor de meerprijs van f 2,50. Wil je jouw CD-i's in de etalage? Vul de bon elders in dit blad in en stuur 'm naar CD-interactief, postbus 3389, 2001 DJ in Haarlem.

Spelregels

Deze rubriek is uitsluitend voor particulieren. Als wij het vermoeden hebben dat iemand met commerciële bedoelingen spellen aanbiedt, gaat het feest niet door. Het is niet de bedoeling dat jullie een nest puppies aanbieden. Hoe schattig ook, deze rubriek is alleen voor CD-i (en Video CD)-titels en -spelers. Alleen aanmelden via de bon in het blad, mits voldoende

Nederlands gesproken

Raad eens hoeveel ik van je hou en andere verhalen

Hoe meet je hoeveel je van iemand houdt? Wat kan je allemaal doen om van de hik af te komen? En hoe maak je een verdrietige prinses weer aan het lachen?

Op de Video CD Raad eens hoeveel ik van je hou staan zeven prachtige prentenboekverhalen waar kinderen (en volwassenen!) geen genoeg van zullen krijgen en waarin ze veel van zichzelf zullen herkennen.

f 29,95 / Bfr. 599

Raad eens hoeveel ik van je hou

Waar blijft die bus?

Van mug tot olifant

Zebra heeft de hik

Naar het hok stoute brok

Plons!

Luie Wammes

**Alleen verkrijgbaar
via CD-interactief.
Kijk in de Balie en
vul de bon in
dit nummer in.**

De allermooiste prentenboeken nu op VIDEOCD

Philipscdi.com

de zaak van

SAMMI

Je doel: een hulpeloze vrouw redden.

Je attributen: een lange regenjas,

een vervallen kantoor

en een mooie secretaresse.

Wat doe je als maffiabaas Antonio Baresi je met getrokken pistool duidelijk maakt dat jij de aangewezen persoon bent om zijn ontvoerde vrouw Monica te vinden? Juist, dan ga je meteen op pad!

Begin je in een verlaten loods, op je kantoor of neem je eerst een kijkje in de nachtclub? Deze en vele andere keuzes zijn aan jou als je besluit in de voetsporen te treden van Philip Marlowe en al die andere detectives uit het film-noir tijdperk.

**Neerlands eerste interactieve
detective op CD-i!**

**Met onder andere Isa Hoes, Alex Alberts en Jerusha Geelhoed.
De Nederlandse voice over is van Jiskefet's Kees Prins.**

f 29,95/Bfr. 599

*Af speelbaar op alle CD-i spelers met een digitale video cartridge en een standaard televisie.
De Zaak van Sam is alleen verkrijgbaar via CD-interactief. Kijk in de Balie en vul de bon in dit nummer in.
De Zaak van Sam is een productie van de Nederlandse Film en Televisie Academie. Met steun van het LIRA fonds,
Philips Research Laboratories Redhill en Philips Corporate Design. Technische realisering: NOB Interactive.
De CD-i De Zaak van Sam is een uitgave van Bombilla/VNU Interactive Media en wordt gedistribueerd door
het Haarlems Uitgeef Bedrijf.*

**Bombilla
Detectives**

Philipscdi.com